

309369

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

జెన్నవట్టణము 1918 సం॥ జూన్ నెల 14 వ తేది శుక్రవారము

No. 63

సంపుటము. ౫

కాళయుక్తి నామ సంవత్సర శ్రేష్ఠమాస శుద్ధపక్షి ౬.

సంచిక ౬౩

బ్రహ్మశ్రీ భాగవతుల రామమూర్తికాస్తుల వారిచే రచింపబడిన గ్రంథములు.

1. విష్ణుసహస్రనామ నిర్వచనము.

ఇందు విష్ణుసహస్రనామస్తోత్ర శ్లోకములును, శ్రీశంకర భగవత్పాదల వారిచే రచింపబడిన భాష్యమును, దానికి జేరితెల్లమగు తెనుగర్థమును, బూజుకుఁ బనికి వచ్చునట్లు కుదను చతుర్థ్యంతనామములును గలవు. అర్థకమగు పూజ నేయఁగోరువారి కిది ముఖ్యమగు గ్రంథము. ఆత్మ్యత్వము లగు కాగితములపై ముద్రింపబడిన శుద్ధప్రతి 1 కి రు. 1-4-0

2. విక్రమార్కచరిత్రము.

ఇది సంస్కృత గ్రంథమునకు సరిగా సలక్షణమగు తెనుగున రచింపబడి దొరతనమువారిచే బాత్మ్యపుస్తకముగ నంగీకరింపబడినది. వెల 1-కి రు. 0-12-0

3. హరికారికాశేష సర్వస్వము.

ఇది శివు కృష్ణ మూర్తికాస్తుల వారు రచించిన హరికారికలచే సాధింపబడిన యాంధ్రభాషా విషయములను గూడ సాధించు వ్యాకరణ గ్రంథము. ప్రాథవ్యాకరణమున కిది మూలమని చెప్పవచ్చును. వెల 1-కి రు. 0-4-0

కొరకుచోటు :— భాగవతుల వేంకటభాగవతులు, (1148) కళాకాలాంగ్లోపాధ్యాయుడు. విజయనగరము

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల భార దోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును. నువాసనగలిగి యుండును. కఠియంటు నుండదగినది.

వనమూలికలచే హిందూదేశమండు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

అమృతాంజనము దీపో 6, తంబుకెట్టి పిథి మద్రాసు.

సర్వవృద్ధి క విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ డ్రగ్స్ మార్కు)

588

దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు. గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వాలి.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునందుండ వలసిన హెల్త్ గ్యూవర్. ఆంధ్ర, మూసాని, జోయిలైడ్యులచే పొగ డ్రాగించబడియున్నది. ఎన్ని దినము లుండినను మందు గుణముమాటు, తెలునకు మాత్రమే కాక ఎలక, కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నువయో గించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్తేజి 0-8-0. 1 డజన్ పాకెట్ల వెల రూ 5-0-0. పోస్తేజి వేలు.

ఓకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తిప్పించుకొనువారికి పోస్తేజి ఇవ్వాలి. కర్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును. చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ, 1-6 కంకటేశ్వరస్వామి పిథి, సాకారుపేట పోస్టు, మద్రాసు.

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

పింగళి సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాగితములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కలపునం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధముచేసి యుండుటవలన కలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము. వెల రు 1-0-0

ఆంధ్రసంపుటిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0

" ఆంధ్రసంవత్సర " " 0-12-0

ఆంధ్రవాసపురిక సంవత్సర, లేక దినపురిక 8 మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0

ఆంధ్రసత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మద్రాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపథము

తామరతైలము	గజ్జికైలము	మోహినీతైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము దీపో 6, తంబుకెట్టి పిథి మద్రాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యై దాంద్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువస్వాసములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. వెల రూ 1-8-0. పోస్తేజి వేలు ఆంధ్రోత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టి పిథి, మద్రాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీ ధర్మబోధిని యను నాటకము. సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గమిందుబాపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్తేజి వేరు. ఆంధ్రపురికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టి పిథి, మద్రాసు.

రాత్రులు కన్పించు చేతి గడియారములు.

ఎంత యర్ధరాత్రియైనను కాలము చక్కగా తెల్పు గడియారములు వెల 15 రూపాయలు మొదలు 50 రూపాయలవఱకు యున్నది. జీనీవా చేతిగడియారము వెండితో చేయబడినది. 7-8-0 డిటో నిక్సల్ వెండిది 6-0-0 "సాడె" పాంటెస్ చేసా 14 వన్నె బంగారు పాలిటో 3-8-0 యమ్. హెచ్. రావు అందు సన్ను, 1150 కాకినాడ. (గోదావరిజిల్లా)

మోహినీ తైలము:—

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు జేరును. నువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0 అమృతాంజనం దీపో, 6, తంబుకెట్టి పిథి, మద్రాసు.

ఇండియాగవర్న మెంటుయొక్క వైనాన్ను డిపార్టుమెంటు.

సం. 1250 - ఎఫ్. సిమ్లా, 1918 వ సం॥ మే 11 వ తేది.

ఇండియాదేశపు రెండవ యుద్ధబుణము

రాక్క-రూపముగా వచ్చిన యావత్తు మొత్తమును, ఇండియా దేశము ఇచ్చే పది కోట్ల పానుల (సవరనుల) మొత్తము క్రింద, యుద్ధమును సాగించుటకుగాను హిట్ మెజెస్టీవారి దొరతనమున కియ్యబడును.

- వచ్చుబడి పన్ను లేని 1921 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ. 100 చొప్పున 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి
- వచ్చుబడి పన్ను లేని 1923 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ. 100 చొప్పున 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి
- వచ్చుబడి పన్ను లేని 1925 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ. 103 చొప్పున 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి
- వచ్చుబడి పన్ను లేని 1928 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ. 105 చొప్పున 1928 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి

ఇవన్నీ,

వచ్చుబడి పన్ను లేకుండ

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రాక్క-పు సర్టిఫికేట్లున్నూ

జారీచేయడము.

అనలుకున్న వడ్డీకిన్ని ఇండియా గవర్న మెంటువారి రివిన్యూలున్నూ ఆస్తిన్నీ హామీగా ఉండును.

1921 వ, 1923 వ, 1925 వ 1928 వ సం॥ పు యుద్ధ పత్రములు

జారీ వెల:—దరఖాస్తు చేసికోబడిన ప్రతి రూ. 100 కు రూ. 100.

విధి:—సంవత్సరమునకు నూటికి 5 1/2 చొప్పున ఆరేసి నెలల రాక్కపారి మార్పు 15 వ తారీఖునకు సెప్టెంబరు 15 వ తారీఖునకు చెల్లించబడును.

కొనిన తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖువరకు వడ్డీ, పత్రములు కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖుకు తరువాత పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనబడు పత్రములమీద, కొనిన తారీఖు నుండి 1919 వ సం॥ మార్చి 14 వ తారీఖు వరకు వడ్డీ, కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

విశేషమైన హక్కులు:—ఇకమాదట ఇండియా గవర్న మెంటువారు జారీచేయు ఏదేని పోస్టాఫీసు బుణమునకు వడ్డీ లేదు ఎంతో ఎక్కువగుటచేయుచున్నట్టికిని, సవర ముకలము వైకము కట్టు కావ్యము కొజురు రాక్కముతో గమనముగా 1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్రములు, వాటి చెల్లుబడి కాలములో గమన విలువకు అంగీకరింపబడును.

1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్ర ములమీద వడ్డీకి వచ్చుబడి పన్ను లేదు. కాని అది, యితర వచ్చుబడిమీద ఆసన్న కట్టకలసిన కేటరు నిర్ణయించడము లో గణించబడును, మరియు దానికి ఆధికపన్ను (గ్రావర్ టాక్సు) కట్టదగి నుండును.

సెక్యూరిటీలు ఏరూపముగానుండునవి:—యుద్ధపత్రము లు (ఎ) ఇన్స్క్రిబ్డ్ (రెజిస్ట్రేషన్) ప్లాట సర్టిఫికేట్లు రూప ముగానో (బి) ప్రామిసరీ నోట్లరూపముగానో జారీచేయబడు ను. తదనంతరమే ఇవ్వవలయుడల, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులు, తేరకు (హాజరు పెట్టువానికి చెల్లుబడిగల) పత్రములు ఉన్న పును ఆపరేషనులకు, కన్నులేకుండ పుచ్చుకోవచ్చును.

యుద్ధపత్రములు కొనుగతకు ఫలానిరూపముగా జారీ చేయబడవలయునని ప్రత్యేకముగా ఉదాహరించి యుండని యెడల, అవి, ఇన్స్క్రిబ్డ్ (రెజిస్ట్రేషన్) ప్లాట సర్టిఫికేట్లు రూపమున జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీనోట్లు, ఆలస్యము కాకుండుటకై మొదట, సాధ్యమైనంత కొద్దిసంఖ్యి వేరే వేర నోట్లుగా జారీచేయబ డును; అయితే ఆయితరప్రాతి, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులుగా ఎట్టి విలువగల నోట్లకు దరఖాస్తు పెట్టుకోవలెనో వాటిని, ఖర్చులేకుండ, పుచ్చుకోవచ్చును. కావలసిన మొత్తమునకు ఒక్కటే ప్లాట సర్టిఫికేట్లు జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీ నోట్ల రూపముగా పత్రములను బ్యాంకులలోను గవర్న మెంటు ఆఫీసులలోను కొనుట

1. రూ. 100 గాని నూతనో గుడించిన (పూరా నూర్లుగా నుండు) మొత్తములుగాని విలువగాగల ప్రామిసరీ నోట్ల రూపమున యుద్ధపత్రములు, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినమీదట,

(ఎ) బెంగాలు, బొంబాయి, మదరాసు బ్యాంకుల యొక్క హెడ్ ఆఫీసులలోగాని యేదేని ఇండియా బ్యాంకింగ్ లోగాని విద్యుత్తుముగా దరఖాస్తు పెట్టుకోవలెను,

(బి) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసువద్దగానియే అకౌంటెంటు జనరలుయొక్కయైన లేదా కంట్రోలరు యొక్కయైన ఆఫీసువద్దగాని యేదేని గవర్న మెంటు ప్రెజిడెంట్ వద్ద గాని సబ్ ప్రెజిడెంట్ వద్దగాని దరఖాస్తు పెట్టుకొనినమీదటను 1918 వ సం॥ జూను 31 వ తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖువరకు కొనవచ్చును.

దరఖాస్తులు దీనితో జతపరచబడిన నమూనా (ఎ న నమూనా) ప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్ర ముల మొత్తమును వివరమును, కొనుగానియొక్క పూర్తిపేరు ను వై విలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజిడెంట్ చెల్లింపబడవలయు నని తాను కోరుకో ఆదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే నమూనా ప్రకార మైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

గవర్న మెంటు ఆఫీసులవద్దను బ్యాంకులవద్దను ఇన్స్క్రిబ్డ్ ప్లాట రూపముగా పత్రములు కొనడము.

2. ఇన్స్క్రిబ్డ్ ప్లాట రూపముగా యుద్ధపత్రములు, రూ. 100 ల లేదా దానితో గుడించిన (పూర్తిగా) మొత్త ముల విలువగలవి, 1918 వ సం॥ జూను 31-వ తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14-వ తారీఖువరకు, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించిన మీదటను దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన మీద టను, సరాసరి కలకత్తా పబ్లిక్ బుణము ఆఫీసునుండిగాని ఈ క్రింది ఆఫీసులలో దేనిద్వారాగాని, తీసికొనవచ్చును.

(ఎ) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసు, లేదా యే అకౌంటెంటు జనరలుయొక్క యైన కంట్రోలరు యొక్క యైన ఆఫీసు;

(బి) బెంగాలు, బొంబాయి లేదా మదరాసు బ్యాంకు లయొక్క హెడ్ ఆఫీసులు లేదా వాటియొక్క యేదేని ఇండియా బ్రాంచి;

(సి) ఏదేని గవర్న మెంటు ప్రెజిడెంట్ లేదా సబ్ ప్రెజిడెంట్. దరఖాస్తులు దీనితో జతపరచబడిన నమూనా (A నమూ నా) ప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తుదారునియొక్క పూర్తిపే రును వై విలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజిడెంట్ చెల్లింపబడవలయు

నని తాను కోరుకో ఆదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే నమూనా ప్రకార మైనను దరఖాస్తులు ఉండ వచ్చును.

పోస్టాఫీసులవద్ద పత్రములు కొనుట.

3. ఇన్స్క్రిబ్డ్ ప్లాట రూపముగా గాని ప్రామిసరీనోట్ల రూపముగా గాని యుద్ధపత్రములు రూ. 25 విలువ గలవిగా నైనను దానితో గుడించిన (పూర్తిగా రూ. 25 ల) మొత్తపు విలు వగలవిగా నైనను, రూ. 10,000 ల మొత్తమునకు మించ కుండ, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినమీదటను దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన మీదటను, సేవింగ్సు బ్యాంకి పనిచేయు ఏపోస్టాఫీసు వద్దనైనను, 1918-వ సం॥ జూను 31 వ తేదినుండి 1918-వ సం॥ డిసెంబరు 21 వ తేదివరకు, కొనవచ్చును. దరఖాస్తులు దీనితో జతపరచబడిన నమూనా (బి. నమూనా) ప్రకారము ఉండవ చ్చును లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తుదారునియొక్క పూర్తిపేరును వై విలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజిడెంట్ చెల్లింపబడవలయునని తాను కోరుకో ఆదియు ను స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే నమూనా ప్రకార మైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనినపత్రములు, పోస్టుల టైలి గ్రాఫుల అకౌంటెంటు జనరలుయొక్క సాఫీషనులో ఉంచ బడుటకు కోరబడె యెడల అట్లుచేయవచ్చును.

చెల్లించడము

4. (కావలసిన పత్రపు మొత్తమును) రాక్కముగాగా ని చెక్కుమూలముగాగాని చెల్లించవచ్చును. బ్యాంకులలోపుత్ర ములను కొను సందర్భములలో, ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకు యొక్క హెడ్ ఆఫీసువద్ద కొనినపుడు ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకు సెక్రటరీ అందు ప్రెజిడెంట్ పేరటను, ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకుయొక్క ఒక బ్రాంచివద్ద కొనినపుడు సదరు బ్యాంకు ఏజెంటు పేరటను, చెక్కులు వ్రాయబడవలెను. ఒక గవర్న మెంటు ఆఫీసులో గాని ఒక పోస్టాఫీసులోగాని పత్రములు కొను సందర్భములలో చెక్కును దరఖాస్తు ఏయాఫీసులకు పెట్టుకోబడునో ఆయన పేరట వ్రాయవలెను.

పోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బ్యాంకిలో దరఖాస్తు దారుని పే రట జరుగెయ్యున్న మొత్తములను తీయడము (విత్ డ్రా చేయ డము) మూలముగా గూడ పోస్టాఫీసులలో (పుత్రములకు వైక ము) చెల్లించవచ్చును.

ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకుల హెడ్ ఆఫీసులలో, ఇండియా ప్రెజిడెంట్ బిల్లులుకూడ, (యుద్ధ పత్రముల క్రయమునకు వైక ముగా) చెల్లించవచ్చును; బిల్లుయొక్క చెల్లుబడి కాలములో ఇంకను నిలిచియున్న భాగముమీద ఆ బిల్లులమీద ఉండే విలువలో సంవత్సరమునకు నూటికి 4 వంతున లెక్కకట్టి డిస్కాంటు తగ్గించి అవి రాక్కముగా అంగీకరింపబడును.

బ్రోకరేజీ

5. ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని బ్రోకర్ల ద్వారా గాని యుద్ధ పత్రములు కొనుటకొనకై రాక్కముగానో చెక్కు మూలముగానో చెల్లించబడిన యేదేని మొత్తము విమ యములలో అట్టివారికి నూటికి రూ. 0-2-0 చొప్పున బ్రోక రేజీని ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకులు చెల్లించవలయును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల యొక్కయు బ్రోకర్లయొక్క యు స్టాంపు (ముద్ర) చేయబడెడి కరెన్సీ కంట్రోలరునకు గాని యే అకౌంటెంటు జనరలునకు నాని కంట్రోలరునకు గాని యేదేని గవర్న మెంటు ప్రెజిడెంట్ వద్దగాని సబ్ ప్రెజిడెంట్ వద్దగాని దాఖలు చేయబడు యుద్ధపత్రముల కొరకైన దరఖాస్తుమీద అట్టి బ్యాంకర్లకును బ్రోకర్లకును నూటికి రూ. 0-2-0 ల చొప్పున బ్రోకరేజీ యాయబడును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని బ్రోకర్ల ద్వారా గాని యుద్ధపత్రములు కొనుటకొనకై ఇండియా ప్రెజిడెంట్ బిల్లు రూపముగా చెల్లించబడు ఏదేని మొత్తముమీద ప్రెసిడెంట్ బ్యాంకులచే నూటికి రూ. 0-1-0 చొప్పున బ్రోకరేజీ అట్టి బ్యాంకర్లకుగాని బ్రోకర్లకుగాని చెల్లించబడును.

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రాక్క-పు సర్టిఫికేట్లు

(వచ్చుబడి పన్ను మినహాయించబడినవి.) రూ. 10, రూ. 20, రూ. 50, రూ. 100, రూ. 500, కొనకైనవి.

జారీచేయబడిన 5 సంవత్సరములకు తరువాత చెల్లింప బడవలసినవి.

జారీ వెల రూ. 7-12, రూ. 15-8, రూ. 38-12, రూ. 77-8, రూ. 387-8.

6. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రాక్క-పు సర్టిఫికేట్లు సేవింగ్సు బ్యాంకి పనిచేసే యేపోస్టాఫీసులలో నైనను ఎప్పుడైన ను కొనవచ్చును. ఏ ఒక మునిసిపాలిటీ రూ. 10,000 లా గరిష్ట మొత్తమునకు మించి ఉంచుకొని యుండరాదు.

7 ఆ 5 సంవత్సరముల కాలములో ఎప్పుడైనను జారీ చేయు పోస్టాఫీసువద్ద ఈ సర్టిఫికేట్లు, వాటికి మొదట చెల్లిం చియున్న మొత్తమునకు ఏసందర్భములలోగాని తక్కువగా టుండు లేట్లుప్రకారము రాక్కముగా మార్చుకోవచ్చును. ఈ వివరములును ఇతర వివరములును ఏ పోస్టాఫీసువద్దనైన ను తెలిసికో వచ్చును.

ఎల్. డేవిడ్సన్,

ఆఫీసు చీఫ్ సెక్రటరీ.

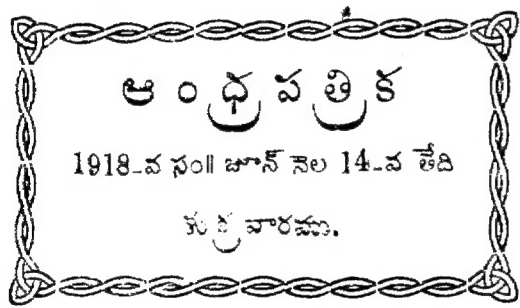

గవర్నరు గారింకను చెప్పిన నామూలక స్వరాష్ట్రము
అయిన ప్రస్తుతమున ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడవలసిగా నుం
డునునను, వారు నా కోరిక నెఱవేరినదియు ఇదిగో నున్నది.
ఇట్లున్నదిని నిజము గురించి. (బొంబాయి శాసనసభ)

విన్నపము.

యద్ధక్షానమునందు అయిదవయేడు నడచుచున్నది. యద్ధము త్వరలో ముగియననుటకు సూచనలు లేవు. యద్ధమునకు పూర్వము రతి 18 0-1-6 వెలగల కాగితమిపుడు రతి 18 0-7-6 నెల కమ్మబడుచున్నది. కాగితములధర అయిదు రెట్లు పెరిగినది. ప్రియమైనను కాగితములు దొరకుట దుర్లభముగ నున్నది. చందాదారులు పాత కత్తికల నమ్ముటవలనను చందాధనము సందు సగమును తిరిగి పొందుచున్నారు. యద్ధమారంభమైన తరువాతను ఇతర పత్రికలు చందాలను హెచ్చించినను యద్ధము ముగియనను నాసతో నాంధ్రపత్రిక చందా హెచ్చుచేయలేదు. ఆంధ్ర కత్తికకు దినపత్రికకు రూ 15-0-0 వారపత్రికకు రూ 2-8-0 నిర్ణయించినచందా స్వల్పముగనున్నది. ఇట్టి కఠిన్మతులందు పత్రికానిర్వహణము దుర్భరము గాన జాలెమాసము నుండియును దినపత్రికకు నెలకు రూ 1-8-0 (సంవత్సరమునకు రూ 18-0-0) వారపత్రికకు సంవత్సరమునకు రూ 3-0-0 చందా ఏర్పాటు చేయబడినది. ఆంధ్రదేశాభిమానులు ఆంధ్రభాషాభిమానులు ఆంధ్రపత్రికాభిమానులు కఠిన్మతులను గమనించి చందాధనము స్వల్పముగ హెచ్చించినను పూర్వమువలెనే యుదారస్వభావమును బూని కత్తికను పోషించుటకు ప్రార్థితులు.

పత్రికాధీపతి.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు:

అమరావతి కర్ణినుగారు

కర్ణిను గారూరక యుండలేదు. రానున్న రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూర్చి ఆంగ్ల ప్రజల నుద్బోధించుచునే యున్నాడు. ఒకవంక సిండ్ హాము కక్షమువారు హిందూదేశమునకు సంస్కరణము లొసగుట ప్రమాదకరమని దేశమందంతటను బోధించుచున్నారు. తమ పలుకుబడి సంతను విసియోగించి, మృతివర్తమువారిని ఇండియా ఆఫీసువాని వశకరచికొన యత్నించుచున్నారు. లేబరుకక్షము వారి మనముల ద్రిప్ప బ్రయత్నించి విఫలమయిరి. స్త్రీస్వాతంత్ర్యవాదినలకు హిందూ దేశమున స్త్రీలస్థితి గూర్చి అసత్యముల ప్రకటించి దురభిప్రాయముల నెదజల్లుచున్నారు. భారతీయులు తమ పిల్లలను గంగానదియందు బడవేయు దురనియు, తమ స్త్రీలను బానిసలగజాతురనియు, కరకత్తములను బంచి పెట్టుచున్నారట. సిండ్ హాము కక్షమువారి యసత్యములను బిటిషుప్రజలకు తేటకరచుటకు, భారతీయనాయకులు చాలి యుందురు. కాని వారి రాయబారము లాపివేయ బడెను. తమగుట్టు చెలిసిపోవునేమో యని, సిండ్ హాముకక్షమువారే రాయబారముల నాపివేయవలయునని మృత్రివర్తమువారికి బోధించియుండవలెను. వీరికి ప్రక్కతాళము వేయుటకు చాక్టరు నాయరు గా రాంగ్లదేశమున నున్నారు. స్వరాజ్యవాదుల దాంబికములను ఆంగ్లప్రజలకు చెలిపి, వారి ప్రయత్నముల నన్నిటిని విఫలపరచెద నని బహిరంగముగ ప్రతిజ్ఞబానిస చాక్టరు నాయరుగా

రెట్టినిరోధములు లేకుండ ఆంగ్లదేశమునకు జనిరి. భారతీయులను తూలనాడి, వారి ఆశయములను విఫలపరచుటకు కావలసినత్రుకూట మాంగ్లదేశమున కృషినిలుపుచున్నది. సిండ్ హాంసక్షమువారి హాస్యాస్పదముగ ప్రసంగములను, క్రథమమున ఆంగ్లప్రజలకు వెగటుగ దోచినను, పడే పడే వాటిని విచచుచువారు కొంతకాలమునకు వాటిని విశ్వసింపవచ్చును. సత్యము చెలుపువా రక్కడ లేకుండుటచే, ఈదేశపు కఠిన్మతులను గుర్తెగురించి ఆంగ్లప్రజలు దురభిప్రాయములకు లోను గావచ్చును.

ఈ యపాయ మటులుండ, ఇంకొక ప్రక్కనుండి కీర్తినుగారు ముట్టికి నారంభించిరి. కాంగ్రెసు విధానముపై హిందూదేశమునందు దుడు వెడలుటయే గాక, ఆంగ్లదేశమునందు గూడ వీరు విజృంభించుచున్నారు. మాంటాగూ గారు హిందూదేశమునకు రాకముందు కాంగ్రెసు విధానమునకు పోటీగ ప్రత్యేకవిధానము నొకదానిని తయారుజేసి సిద్ధముగ నుండిరి. ఈ విధానము జూపుల కుదారభావ భరితముగ నున్నటుల భ్రమ కలుగజేసిరి. వీరు స్వపరిపాలనాదర్శము నంగీకరించిరి. రాజ్యాంగసభ, శాసననిర్మాణసభకు లోబడి యుండవలయు ననియు, ప్రజాప్రతినిధి సభకు అవసరమయినపుడు రాజ్యాంగసభను దొలగించుట కధికార ముండవలయు ననియు, మొదలగు సూత్రముల నామోదించిరి. కాని ప్రజల స్వపరిపాలనార్హతను మాత్రము శంకించిరి. క్రమక్రమముగ వీరికి పరిపాలనాశిక్ష యవసరమనిరి. మున్ముందు వ్యయకరముగ శాఖల పరిపాలనము వీరి కియ్యవలయు ననియు, స్వపరిపాలనమునకు ప్రాణమువంటిదగు కోనాధికారము మొదలగునవి మాత్రము అధికారవర్గప్రభుత్వమువారి వద్దనే యుండవలయు ననియు, కొన్ని వత్సరములయిన పిదప ప్రజలు ఆంగ్లదేశము చేతుల కరిగి దాళగలిగిరేని వారికి పోలీసు మొదలగు శాఖలపై సభికారము నొసగవచ్చుననియు, లేనిచో వారి కొసగిన హక్కులను లాగి వేయవలయు ననియు, వీరు చెలిపిరి. సిండ్ హాము కక్షము తమ ప్రాతికూల్యమును బహిరంగముగ చెలుపుటచే, ప్రజలు వారి హృదయమును సులభముగ గ్రహింపగలిగిరి. కర్ణినుగారు రటుల గాక, ఎండమావులవంటి సంస్కరణములను ప్రచురించి, అందఱను భ్రమింపజేయ జూచిరి. వీరి ననుసరించిన, యూరపీయనులు గొందరును భారతీయులు గొందరును ఒక సంస్కరణ విధానము దయారుజేసి మాంటాగూగారికి సమర్పించిరి. కర్ణినుగారి విధానము నేటివీరకాయవంటిదని ప్రజలు గ్రహించి, దానిని తీవ్రముగ విమర్శించిరి. కాని తుట్టుతుడకు కర్ణినుగారు రనుపదించిన సూచనలు బోలు సంస్కరణములే ప్రసాదించబడునని బలముగ వదంతి ప్రబలియున్నది. ఈ వదంతికి దోడుగ సంస్కరణముల ప్రకటన మూల సింకబడుటయు, గొందరు వైందవ ప్రముఖులు తమ శిష్యమునుండి మెల్లమెల్లన జారుటయు, మాంటాగూగారి యభిప్రాయములు చాలవరకు మారిన వని డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెసు, టైముస్ మొదలగు కత్తికలు ప్రకటించుటయు, శాంతి వాతావరణ మేర్పడకముందు నిర్బంధవిధాన మములు సంగన్న కలవరపు దినములలో వ్రాయబడిన సోసుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి ప్రాత లేఖన పురస్కరించుకొని, మాంటాగూగారు తీవ్ర వాక్యముల నుపయోగించుటయు, జూడ, రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ప్రజాశయముల కనుగుణ్యముగ నుండవలెననుమానమున కవకాశము గలుగుచున్నది.

పులిమిద పుట్రయనునటుల, కర్ణినుగారు తమ భేటలను తిరిగి ప్రచురించుచు, కలకత్తా

సంయుక్త విజ్ఞాపనను సమర్పించుచు నూతన పీఠికను వ్రాసిరిని, రూటరు తెలుపుచున్నాడు. ఈ పొత్తమును తిరిగి ప్రచురించుటలో కర్ణినుగారికి గల యుద్దేశము, ఆంగ్ల ప్రజలలో రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూర్చి సరియగు భానములను జొప్పించుటయే యని చెలుకబడినది. కాంగ్రెసు విధానము సంకుచితముగ నున్నదట గాని, తమ శేర్షరచిన విధాన మటుల గాక అభివృద్ధి కనుకూలముగ నున్నదట. సంస్కరణముల నొసగిన పిమ్మట, స్వపరిపాలన మొంత వరికు జయప్రదముగ జరుగుచున్నదో కనుగొనుట కపుడపుడు, విచారణసంఘముల నేర్పరచి, ప్రజలసామర్థ్యమును పరిక్షిపుచుండవలయుననియు ఆ పరీక్షకు దానిన యెడలనే, ముందుకు జరుచుండవలయుననియు, కర్ణిను గారు చెలుపుచున్నారు. ప్రజాసామర్థ్య నిర్ణయము ఆంగ్లదేశ హస్తములందే యుండవలెను. హిందూదేశము నందలి భారతీయులకుగాని, ఆంగ్లేయులకు గాని, యీ బాధ్యతను వదలివేయగూడదని వీరి యభిప్రాయము. ప్రపంచమునం దెక్కడను, ఇట్టి కఠిన్మతుల కెట్టి జాతులను లోను జేసినటుల గాన్పించదు. స్వపరిపాలనాసంస్థల కాలవాలమై, ప్రాచీననాగరికతయం దత్యుత్తమస్థితి ననుభవించిన హిందూదేశపు స్వపరిపాలనార్హతను శంకించుటయే గాక అవమానకర మగు పరీక్షలను గూడ నెలకొల్పి, ప్రపంచమున కంతయు భారతీయుల నవస్థలని ప్రకటించు నుద్దేశించిన కర్ణినుగారి బుద్ధిచాకచక్య మవస్యసామాన్యము! ప్రతిపక్షులందరునుజే! ఆంగ్లేయుల మనములందు దురభిప్రాయముల నివిధముగ జొప్పించుచున్నారు. రాజ్యాంగ సంస్కరణములనుకూలములుగ నుండకుండునటుల బ్రయత్నించుచున్నారు. ఇట్టి తరుణమున, భారతీయులు నిస్సహాయులై యున్నారని చెప్పుకలెప్పుడు. వారి కొక్కటే ఆధారము గలదు. వారికోర్కె న్యాయ సమ్మత మయినది. ప్రపంచవాతావరణము, స్వాతంత్ర్యపూరితమై యున్నది. స్వల్పరాష్ట్రస్వాతంత్ర్యముల కాపాడుటకై మిత్రమండలివారు ఘోర సంగ్రామము జరుపుచున్నారు. భారతీయుల సంకల్పము మిత్రమండలివారి యున్నతాదర్శముల కనుగుణ్యముగ నున్నది. తాత్కాలికపు పరిస్థితులచే, భారతీయుల మనోరథన్యాయము వారి కిప్పుడు నెల్లడి గాక బోయినను, త్వరలో వారి హృదయ ఫలకముల కయ్యది దట్టుట నిశ్చయము.

భారతీయులు క్రస్తుతము స్వశక్తిమీదనే నాధారపడి యుండవలెను. ఆంగ్లప్రజలకు తమ కోర్కెలను స్వయముగ చెలుపుటకు వారు నోచి కొనలేదు. కాంగ్రెసు సంస్కరణములే తమ కనీసపు కోర్కెలని వారిదివరకు వెల్లడించియున్నారు. వాటికి దక్కవయగు సంస్కరణముల నంగీకరింపమని వారు ప్రతిజ్ఞజేసి యున్నారు. ఎట్టి కఠిన్మతులం దయినను, తమ శిష్యమును విడనాడక, సంస్కరణప్రకటనాసంతరము మరియొక మారు తమ దృఢనిశ్చయమును వెల్లడించి సంతతము కృషినిపిలేని, వారికోర్కెలు నెరవేరి తీరును. ఈ సమయమున చలిచి, వెనుకకు జారి నచో, స్వపరిపాలన మొంత త్వరలో సంపాదించుట దుర్లభమగును. ఇట్టి సందిగ్ధతరుణమున దేశమును సవ్యమార్గములనడిపి, గమ్యస్థానమునకు గొంపోవు వారే నాయకులు. నాయకులు సందిగ్ధతరుణమున వెనుకాడి తమ ప్రాత యాత్మోవ్యయమును గూర్చి పడే పడే జాటుచు, ప్రజలను కృతఘ్నులని నిందించిన లాభముండదు. దేశ మీతరుణమున నెట్టి దాదర్శము జూపునో దానిపై విజయమాధారమై యున్నది.

సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి లేఖ.

—:—:—

నేటి మద్రాసు ప్రెస్సు పత్రికలో "వ్యాస" అనువాకి విషయమై యిటుల వ్రాసిరి.

"మాంటాగూగారు కామన్సుస్థలో సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి లేఖనుగూర్చి ఉపయోగించిన పదములు విస్ఫోయజనకముగ నున్నవి. "అవమాన స్థిరము" "పిచ్చి" "క్షమాపణార్హము గాని" మొదలగు పదములను కార్యదర్శిగారు, హైకోర్టుజడ్జిగ నుండినవారిని గూర్చి వాడిరి. దీనినిబట్టి మాంటాగూగారి యభిప్రాయములు హిందూదేశపర్యటనానంతరము మారిన వని చెప్పవచ్చును. దేశమున కలవరము విశేషముగ ప్రబలియున్న సమయమున సంవత్సరముక్రింద వ్రాసినలేఖ గూర్చి ఇట్టి పదముల నుపయోగించుట శోచనీయము. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిభావ కఠినముగ నున్నను, అయ్యది విసౌటుగారి నిర్బంధము ప్రజలలో తీవ్రరోషము గలిగించినపుడు వ్రాయబడిన దని జ్ఞాపక ముంచి కొనవలెను. ఆ లేఖలో ఒకటి రెండు వాక్యములను విడదీసి, లేఖయొక్క ఉద్దేశమును గ్రహించుకుండ నిందించుట భావ్యము గాదు. ఆదోశన సమయమున తన అభిప్రాయమును దృఢముగ జెప్పటలో, కొంత తీవ్రభాష కవకాశ మియ్యవలెను. బ్రిటీషు పరిపాలనము గూర్చి అయ్యరు గారు చెలిపిన యభిప్రాయములు ఆ యొక్క విషయమునకే వర్తించును గాని, అయ్యది బ్రిటీషు పరిపాలనముగూర్చి లేఖకుని సామాన్యాభిప్రాయములని ఎంచుకొడదు. అవి సామాన్యాభిప్రాయములయినయెడల, వాటిని సమర్థించుట కేమాత్రము విలుండదు. కాని అప్పటి నిర్బంధచర్యకు మాత్రమే న్యాయవి వర్తించు నని గ్రహించుట సమంజసము. మాంటాగూగారి విషయమై తమ అనంగీకారమును తీవ్రముగ చెలుపుటయే గాక, యిందుపై దీసికొనదగినచర్య గూర్చి రాజప్రతినిధిగారికి చెలిపినటులకైనాడ నుడివిరి. సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారివంటి సుప్రసిద్ధులవై చర్య దీసికొని, అనవసరాందోశనమునకు రాజప్రతినిధిగా రెడమియ్యరని దలపవచ్చును. గతించినదానిగూర్చి కదల్చి, హిందూలు ఉద్యమమును నిరసించుటకును సంస్కరణముల నడ్డగించుటకును ప్రతికూలుర కవకాశ మీయక, మిన్నకుండుట యుత్తమము."

ఆంధ్ర సైనికనివహము

ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక కళాలముల నేర్పరచవలయుననియు, వీటియందు శేరి ఆంధ్రులు తమ శౌర్యోత్సాహములను వ్యక్తపరచుటకు అవకాశ మొసగవలయు ననియు, ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ్యత్వము లగు గా. వేంకటపతి రాజగారు తమ యువన్యాసమున ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి. ఈ విధముగ తీర్మాన మొకటి గూడ గావించబడెను. ఇట్టి తీర్మానమే గంజాము మండలసభయందు గూడ జరిగెను. ప్రభుత్వమువారు త్వరలో నీ కోర్కెను సర్వేపై ఆంధ్రులలో సంగ్రామోత్సాహమును గలిగింపగోరుచున్నారు. ఈ కోర్కెయందు విపరీత మెద్దియును లేదు. బొంబాయి రాజధానియందపుడే ప్రత్యేకముగ తెలుగు కళాలము నేర్పటచుటకు బొంబాయి మిలిటరీ అధికారు లుత్తరు విచ్చి రస. ప్రెస్సు ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక చెలుపుచున్నది. ఈ యుత్తరువు ఆంధ్రుల కుత్సాహము గలిగింపగలదు. ఈ ప్రత్యేక కళాలమునకు సైనికుల బ్రోగుజేయుటకై బెంగాము కాపురస్తులును, ఆంధ్రులు నగు లింగయ్య వాయుడుగారు నిరుమింపబడిరి. వీరిదివరకే మహర్ కళాలము నేర్ప

అచుటకు కృషిసలిపి క్రఖ్యాతి బడసిరి. ఆంధ్ర కళాలమును నేర్పుటకు ప్రయత్నము బారంభమయినది. ఇంతవరకు బొంబాయి కంపెనీలలో జేరిన తెలుగు వారందరిని, యీ కళాలమున నేర్పుచున్నారు. ఈ కంపెనీకి 288 మంది సైనికులు మాత్రమే గావలెను. ఈ సంఖ్య త్వరలో పూర్తియగును. ఈ కంపెనీ పెద్దకళాలముగ ప్రభుత్వమువారిచే వృద్ధిజేయబడునని ఊహించబడుచున్నది. మహారాష్ట్ర యుద్ధములలో యీస్థానికీయా కంపెనీవారిల సైన్యములో జేరి తెలుగు వారలు క్రఖ్యాతిగ బనిచేసి యుండిరట. ఈ తరుణమున బొంబాయి రాష్ట్రముందలి ఆంధ్రులు తమ పరాక్రమమును జూపుటకు ముందంజ వేయుట భావ్యముగ నున్నది. బొంబాయి రాజధాని యందలి ఆంధ్రులు చూపుచున్న శౌర్యోత్సాహములకు, స్వదేశమందలి ఆంధ్రులు గనుబరచెడి యుత్సాహము కొరవడ దని దలచెదము. బొంబాయియందునలెనే, ఆంధ్ర సైనికనివహముల సీప్రాంతములందును ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ నేర్పరుచుటకు బూనుకొని, ఆంధ్రుల కోర్కెలను నెరవేర్చ గోరుచున్నారు.

మెంటులపత్రికారోషము

మెంటుల పత్రిక సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి లేఖనుగూర్చి వ్రాయుచు తీవ్ర రోషము నిటుల వెలిగ్రక్కినది.

"ప్రభుత్వమువారు తమ శత్రువుల గూర్చి ఎటుల బ్రవర్తించవలయునో వెంటనే నిశ్చయించుకొనవలయును. వారిని అయ్యక్తముగ బాధపెట్టుకొడదు గాని దగ్గరకు మాత్రము చేసినయకూడదు. ఇట్టి రాజద్రోహులకు ప్రభుత్వమువారు జేయు మన్ననల గూర్చి, మర్యాద గల హైందవులకు రోత గలుగుచున్నది. వీరిలో సిగ్గు ముందును, ధిల్లీయందును ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ సంభాషించుట, ఎల్లరకును దుస్సహముగ నున్నది. ధిల్లీలో తెరచాటున జరిగినవిషయములు మాకు చెలియును. బొంబాయిలో జరిగిన అవ్యక్త ప్రదర్శన మిపు డందరికి వెల్లడియైనది. రెండుసారులు శిక్షించబడిన రాజద్రోహియగు తిలకుగారు సలహాదారుగ నైకొనబడిరి. శత్రువులను మిత్రులని భావించు కపటవర్తనము నొక్కమారుగ మానుకొనవలయును. బ్రిటీషు రాజ్యమును తూలనాడువారు, రాజధిక్షిప్తానితు లగువారికంటె సన్మానయోగ్యులనియు, ప్రజలచే ననుమానింపబడువారు ప్రజానాయకు లనియు, ఎంచెమవద్దతి నికముందు విడనాడవలయును."

యుద్ధముగము: ప్రభుత్వ సేవకులు

ప్రభుత్వ సేవకులు యుద్ధముగమున చందావేయుటకు, ప్రభుత్వమువారు సౌకర్యముల గలిగించిరి. వారు తమ చందాల నిచ్చుటలో వారి వేతనమునుండి ఆ మొత్తమును తగ్గింపమని కోరవచ్చును. నెల జీతమునుండి తా మిచ్చు మొత్తమును వాయిదాల వెంటజీ తగ్గింపవచ్చును. ఒక్క నెల నోటీసు నిచ్చి, వై యుద్యోగికి తగిన కారణముల గనుక ఆదించినచో, చందా నిచ్చుట మానివేయవచ్చును. అట్టి తరుణమున వడ్డీలేకుండ వారి మొత్తము వారి కిచ్చివేయబడును. చందాదారుడు, సర్కారు నాకరినుండి తొలగినయెడల, చందాపూర్తిగాకున్నచో ఆతనిచ్చిన ధనమును

వడ్డీ లేకుండ తిరిగి రాబట్టుకొనవచ్చును. కాని ఆతను ఉపకారవేతనము పొందునని, అందు నుండి చందా తగ్గింపబడును. చందాదారుడు చందానిచ్చుట పూర్తి గాకముందే మరణించినయెడల, ఆతని ఆస్తికి వడ్డీ చేరుచుండును. ఈ సౌకర్యముల నవకాశము జేసికొని, ప్రభుత్వ సేవకులు తమ రాజధిక్షిని కార్యరూపమున వెల్లడింపగోరుచున్నారు.

హైందవసేవలు

కేంబ్రియ యుద్ధమున హైందవ ఆశ్రితకదళ మెంటుల ప్రళంసార్థముగ బనిచేసినో, దర్భ ప్రభువు గారు ప్రభువుల సభలో చెలిపి యుండిరి. సర్ డగ్లసు హేగుగారు తమ లేఖలో నీ విషయమై విపులముగ చెలిపియుండిరి. వీరిలో కిరణచంద్రముఖర్జిగారు ఆక్స్ ఫర్డునందలి ఆల్ సోల్స్ కాలేజిలో పఠ్యుడుగ న్నెగొనుబడి గౌరవింపబడిరి. ఇట్టి మర్యాదపొందుటకు భారతీయులలో కెల్ల వీరే ప్రథములు. వీరు డక్కా జిల్లాలోని విక్రాంపూరు వాస్తవ్యులు. పండిత కారదాకన్య వైద్యరత్న గారి పుత్రులు. యస్. మజందారను మరియొక భారతీయులు బ్రిటీషు నాకలో మొదటి భారతీయ ఇంజనీరుగ నియమింపబడిరి. "ఈవిధముగ భారత పుత్రులు, విద్యయును, సైన్యమునందును, ప్రకృతికాత్మ విషయములందును, మిగిలిన వారిలో సమానముగ జయముగంచుచుండుట ఆహ్లాదకరమని రివ్యూ ఆఫ్ రివ్యూస్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. హిందూదేశగౌరవమును భారతీయులు సంగ్రామరంగమున గూడ కాపాడుట, సంస్కృతికి కారణ మగుచున్నది.

ఒక విదితమైన కేసు.

—:—:—

వక్తాను మెయియను బహిష్కరించుట.

మా క్షుణ్ణి విశేషమే దిట్లు ప్రేమచున్నాడు:— రాజమహేంద్రవరమునందలి జ్యూరిలిటింగ్ కమిటీరము, భాందా గారము కళ్యులలో చాలమంది గత వత్సరము కోరియుండుటకలన మద్రాసు మెయియనుపత్రికను బహిష్కరించు విషయమును యోచించుటకు కార్యనిర్వాహక సభగూడి ఆ పత్రికను ముందు తెప్పించబాడ దని నిర్ణయించియుండిరి. కొన్ని మాసములు గడచిన వెడకను, కలనమందిరము, భాందాగారము వందు కళ్యులై యుండిన రాయలపా మెయియను మొదలెట్టి వేంకటరత్నముగారు బి. ఏ. సి. ఎల్. గారు మద్రాసు మెయియను పత్రికను తెప్పించుట మానివేయుట కలనను, తమ చందాధనమును చెల్లించుటకు నిరాకరించివేసిరి. దానిమీదకు కార్యనిర్వాహక సభము వారు వాయుడుగారికి రిజిస్టరు నోటీసు పంపి చందాధనమును రాబట్టుటకై దావాచేసిరి. ఆదావా106 లేదీ సామంతులము 5 గంటలకు నిచారణ జరిగింది. రాయలపామెయియనుగారు కోర్టునందు క్షుణ్ణముగ హాజరై తాము వ్రాసి యుండిన వాద్యాలమును చదివి దానిని దాఖలుచేసిరి. కేసును కాలై 4 వ లేడికి వాయిదాచేసిరి. కేసును ఒరిజినలు సైను ఎన్ మార్చుకలదిన దని ప్రతివాది పిటిషను దాఖలు చేసెను. ఆడిటివను 17 వ లేరిని నిచారణ జరుగును.

తన లాఫీసు మూలముగ యుద్ధపత్రముల గోరుచు నంజబడిన డెరఖాస్తుల మొత్తము ౬-వ లేదీ నాటికి రూ. 1,62,875 అ.

జ్యూంకులవద్దను గర్రు మెంటు అఫీసులవద్దను జూను 12 వ లేదీ 50కి అమ్ముడు పోయిన యుద్ధ ముద్రాపత్రముల మొత్తము రూ. 18,08,92,900 అ. నివిధరాష్ట్రముల మొత్తములు.— బెంగాలు రూ. 6,51,69,200 అ, బొంబాయి రూ. 2,98,69,600 అ, మదరాసు రూ. 99,30,100 అ, పంజాబు రూ. 50,93,100 అ బర్మా రూ. 85,51,600 అ, సంయుక్త రాష్ట్రములు, రూ. 1,04,81,100 అ, మధ్యరాష్ట్రములు రూ. 10,54,700 అ, బీహార్ ఒరిస్సా రూ. 9,29,100 అ, అస్సామ రూ. 49,400 అ, చిల్లర రాష్ట్రములు రూ. 47,05,000 అ.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

దరఖాస్తు లిపు డ నే క్షే త ము లు.

ఈ బుణము నూటికి 50 వోపున ఈయబడును. వృత్తికన్న లేదు. ఈ యుద్ధబుణ వక్రములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయి లీయబడును. 1925సం॥లో 100-కి 103 రూ॥న్ను, 1928లో 100-కి 105 రూ॥యలును వక్రములనకొనువారి యివ్వప్రకార మీయబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సొమ్ముదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చింపి మీ కేసువాసి పంపును.

దరఖాస్తు నమూనా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్ వారికి,.....1918.

కో క థ ప తి,

ప్రెమచంద్ అయ్యా,

ఇందులో .....రూపాయలకెక్కున లేక రొక్కమున పంపుచున్నాను.

దీనికొక యుద్ధబుణవక్రమును (ప్రామిసరీనోటు *) నొకదాని నిప్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ వక్రపు సొమ్మును ఏ సంవత్సరములో సొమ్ముకావలయునో ఆ సంవత్సర ముండనిచ్చి తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు.

* 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసుచేయవలయును.

ప్రెమచంద్ ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయును.

చేసె.....నిలాసము..... (స్వప్రముగ వ్రాయుడు.)

బ రో పా మ హా న ం గా మ ము

(నైటరు 5 జనరీ.)

ఇంగ్లండు

లయనలు కృస్తుగారి లేఖలు.

లండను, జూన్ 12:—బాధ్యతగల ప్రభుత్వమును గూర్చి భారతీయులకు క్లిష్టముగా వ్రాసినలేఖల వాయన మరల మొదలవారి సహాయమున ప్రకటించుచున్నాను. సంయుక్తజాతివిధాన మెవరివలన నే పరిస్థితులలో ఎట్లు కలిగినదో ఉపాధ్యాయుల వివరించిరి. "పార్లమెంటు వారి అంగీకారమును బడయవలసిన విధానమున కిది ప్రాతిపదికయగు ననుట కాధారములేదు. ఈ విషయమున కడపరి యుత్తరపు మెంబర్ల దిక్కులవారికి వీరియందలి ముఖ్యతత్వములుబాగుగా వివరమునకుకే నేను వీరిని మరల ప్రకటించుచున్నాను. కాంగ్రెసులీగు విధానము కేవలము గానున్ను సంయుక్తజాతివిధానము నులభముగా నే యున్నది. ఏసంకల్పముతో బ్రిటిషువారు ఇండియాను పాలించుచున్నారను ప్రశ్నకు ఆగష్టు 20 వ తేదీని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడినది. అది నిర్ధారణ మను భావము కలిగినది. దానిని మొదట పార్లమెంటువారు స్పష్టముగా నుడువ వలెను. ఏ బృట్ల జరుగు నభివృద్ధిని సూచింపవలెను. నేను క క ం పె ని (టం 21) వారి పరిపాలనముండినపుడు తెక్కలపక్షములను పరీక్షించి సాక్షులను విచారించుటకు అప్రదేవుడు సంఘముల నేర్పురు నొప్పుతి యుండెను. ఆపద్ధతిని మరల నవలంబించదగును. బాధ్యతగల పరిపాలనమును భారతీయులకు పూర్తిగా నొసంగుటయను కడపరి ఏర్పాటు జరుగునరకును మధ్యమధ్య స్వాతంత్ర్యమునిచ్చునధికారము క్రిటను జేయవలయునందే యుండవలెను గాని భారతీయుల కియ్యబడనూడదు. భరితఖండము నందలి అంగ్లేయులకు మొదలే యియ్యబడనూడదు మనమును మనమెవకవచ్చుచున్నాము అనుభవమును బట్టి అభివృద్ధిని నిర్ధారణ చేయుటకుతగినదిగా నవలంబింపబడ నన్నవిధాన ముండవలెనని కిట్టిచుకానిది.

సామ్రాజ్య యుద్ధసభ

లండను, జూన్ 12:—నేను అధినివేశముల కార్యాలయమునందు వాల్టరు లాంగుగారి అధ్యక్షతక్రింద మొదటి సమావేశము జరిగినది. విదేశ మంత్రుల రాకను యాచుటకు చాలగుంపు చేరినది. వాల్టరు లాంగుగారు ప్రతినిధులకు స్వాగత మొసంగి అధినివేశముల విషయములను గూర్చి ముచ్చటించిరి. అధినివేశముల ప్రతినిధులు ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చిరి. ప్రతినిధులు యుద్ధమంత్రివర్గసభకు లేపువల్లెదరు.

క్రిశ్చియన్లకు ప్రిన్సు డిల్లీపుసింగుగారు.

లండను, జూన్ 10:—ప్రిన్సు డిల్లీపు సింగుగారు ఈనెల 7-వ తేదీన మాంటే కాక్సోలో మృతిపొందెను.

శత్రువులతో కుట్రచేయుట

లండను, జూన్ 12:—1918 సెప్టెంబరు మొదలు 1918 జూన్ 10 వ తేదీలొపుగా బహిష్కరింపబడిన యొకకథలమున సర్ జాసపుకో బా సమవేశము శత్రువులతో నుత్తర ప్రత్యుత్తరములకు జరిపెనను నేరమును నేడతని పై బాప్రీటులో నాటబడింది 2 నేల పానుల నామినమిద ఈ నెల 19 వ తేదీవరకును నడలిరి.

సామ్రాజ్యయుద్ధసంఘ సమావేశము

లండను, జూన్ 12:—రాజసామ్రాజ్యభక్తిని తెలుపు తీర్మానమును బోధముగా నుపపాదించిరి. మానీ గారనువదించిరి. సభ్యు లందరు నామొందిరి. "సామ్రాజ్యభక్తివాద తమప్రభు సమావేశమున ప్రభు కృత్యముగా సామ్రాజ్యమునందలి వివిధ దేశముల ప్రజలకు గల సంపూర్ణ రాజభక్తిని సాక్ష్యములగు తరుకు వివేకతతో నిష్పవించుచున్నాను. ఆయాదేశముల ప్రతినిధులందరు నిరట సమావేశమైరి." అని తీర్మానముచేయ బడినది.

జపానురాయబారి.

లండను, జూన్ 12:—పార్లమెంటు సభవారు జపాను రాయబారికి విందుచేసిరి. ఆవిందునకు "ఇంటర్వ్యూ మెంటరీ కమిషన్లు కార్యము" ప్రతినిధులుగూడ నాహ్వానింప బడిరి. యుద్ధవిషయమున అంగ్లజపాను దేశముల కభిప్రాయభేదము లేదు. భిన్నాభిప్రాయములేవు. రహస్యములులేవు ఇదియేజాతీయ విశ్వాసమునకు మూలాధారము. ప్రపంచాభివృద్ధికిని కాంతికిని అంగ్లజపాను మైత్రి ఇంత తోడ్పడినపు డది యికముందు ప్రావేశాభివృద్ధికి మరింత పని చేసుగలదు. ఇకముందు యుద్ధావశ్యకత వలన జపానువారు మన కధికముగా తోడ్పడవలసి వచ్చినను వారేమియును వెనుకీయరు. జర్మనుల వ్యాపారపద్ధతికంటె వారి విశ్వాధికార వాంఛయే వారు హానిపరు లని స్పష్టపరిచినది. జర్మనులు వస్తు నిర్మాణ కాశలమున ప్రపంచవాసుల నందరిని పొదదానులకు చేరుగోరి. అదియే పరిష్కరింపబడనగిన ముఖ్యవిషయము అని బాల్యురుగారు నుడిచిరి.

లండను, జూన్ 12:—ఇదిగత లో లాట్సు జస్టిసుగ నుండిన క్లీమెంట్ గారికి పియరు లియ క మె సగబడినది.

శ్రీలు; విదేశీయాత్ర.

లండను, జూన్ 12:—లండను నగరమున శ్రీ: ర్మికు లందు తొక సభనుకేరి. ఓక్సీపిగార్లుగారు ప్రధానపత్రు

మునుపహించి ప్రస్తుతము యుద్ధములో పనిచేయుచుండిన శ్రీలును బాలికలను యుద్ధానంతరము వలసజేయుటందు మరి యొకరీతి పని మొనరింపవచ్చు నని చెప్పిరి.

విదేశీయాత్రయందు కొంతనమునా రభిమానముతో పనిచేయువలయునని బర్మ హాము ప్రభువుగారు చెప్పిరి. అందు ముఖ్యముగ శ్రీలు విదేశీయాత్రయందు వారెక్కుడు అభిమానమును వహింపవలయును. ఇదిగతలో నీవిషయమున వారంతగా శ్రద్ధవహింపలేదు.

యుద్ధానంతరము శ్రీ: కార్మికు లనేకమంది మిగిలి పోవుదురు. విదేశీయాత్రా సంఘమున శ్రీలకు ప్రాతినిధ్య మీయబడవలయును. అదినిజముగ సామ్రాజ్య సంస్థాపనము. యుద్ధానంతరము నైసికుల విడబరచునపుడు వారి కేమివృత్తుల నియోగించునదియో నాలోచించు ఏర్పాటులలో విదేశీయాత్ర యొక ముఖ్యాంశముగ నుండగలను.

కార్మికుల సంధి మరతులు.

లండను, జూన్ 12:—నైటరు ఆర్థరు హెండర్సనుగారిని సందర్శింప వారిట్లు చెప్పిరి: ముఖ్యముగ సారాంశములపట్ల మిత్రమండలి కార్మికులు నైసికాధికారులకు లోబడి వారు చెప్పవలసినవొల్లరు. నైసికరీత్యామూత్రమే నిర్వహింపదగు సంధినిగూడ వారంగీకరింప జాలరు. అంతర్జాతీయ న్యాయ నిశ్చయనూత్రముల ననుసరించి యుద్ధమొనరించు జాతులన్ని యు నంగీకరించునట్టి సంధిని గావించవలయునని వారు కోరు చున్నారు. జయమునొందిన పిచ్చుటనే సంధిచేసి కొనవలయు నను దానికిని ఉభయపక్షములం దెవరైననింకొకరి రాష్ట్రముల నాక్రమించుకొనుటకు ను వారిష్ట పడక నెదిరించుచు న్నారు. ఇక ముందు ఎన్నడును యుద్ధము సంభవించజాలనట్టి అంతర్జాతీయపు క్రొత్త యేర్పాటు లొనరింప వలయునని కార్మికులు కేవలము బూనియున్నారు. ప్రస్తుతపు యుద్ధజాతులును, తటస్థ జాతులును అన్నియు గలనీ అంతర్జాతీయ సంఘము నొకదాని నెలకొల్పబడెను ఈయేర్పాటునకు పునాది. రహస్య రాజ్యాంగ కంత్రిముల నణచుట, సంఘ నూత్రములకు విరుద్ధములుగాని అంతర రాష్ట్ర సంఘట ప్రచురించుట, నిర్బంధ నైసిక నేరము తొలగించుట, తరచుగా నిపుడు వేర్వేరుపడుచున్న జర్మనీ ఆర్థిక బహిష్కారమును తొలగించుట, ఈవలన సంఘమువారు నిర్వహింపవలయున్న అంతర్జాతీయ సభనా రొనొందిన యుద్ధా శయ ప్రకటన ము యుద్ధ జాతు లన్నియు నీసభలో పరిపూర్ణ సమాధాన మునకు రావలయునని యుద్ధ కింపవేదను సంగతిని స్పష్టపరచుచున్నది. జర్మనీదేశమునందలి నిరంకుశ నైసికాధికారమును తొలగించి అచటిప్రజలు యుక్రేయను రుమేనియా లంగీకరింపవలసి వచ్చిన సంధివరకులంతటి నియమములను సాక్ష్యత్రైవిధ సాక్షాత్త్య ప్రకారాష్ట్రము లంగీకరింపజాలవను సంగతిని బాగుగ గ్రహించుటాగున తేసి వారలతో నేర్పరచింపవలయునని కార్మికులు యిట్లించిరి. జర్మనులందుల కియ్యకొనక ఇంకను ప్రత్యున్నైసికాధికారతే పట్టుకొని ప్రలాదు నెడల ఆమెరికా కర్తకసంఘములవారు చెల్లనటుల ఏదియో యొక పక్షము పరిపూర్ణ విజయ మొనరునరకును యుద్ధము జరుగును.

సామ్రాజ్య యుద్ధసభ

లండను, జూన్ 12:—సామ్రాజ్య యుద్ధసభ మొత్తి కర్ణ సభలను గూర్చి ప్రధాన వ్యాసమును వ్రాయుచు నందు ఆర్థరు హెండర్సనుగారు యుద్ధాశయములను యుద్ధమంత్రి కర్ణ మువారు తర్కింపదగు ననునంశమును డెయిలీక్రానికలు విక ర్శించుచున్నది.—వెసిడెంటు విల్సనుగారు తెలియబరచిన అభి మాన విరహితోద్దేశమును బ్రిటిషు సామ్రాజ్య మంగీకరించు చున్నది. సామ్రాజ్యముగాని నలసడేశ మేదియైనగాని రాష్ట్ర ముకొఱకే రాష్ట్రమును వాంఛింపలేదు. అయిన పది యెల్ల ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రము లందుపెట్టితియం దుంకదు. యుద్ధమునకుపూర్వము జర్మను మెక్సికోగాని జర్మనుకి వెస్టు ఇండిసుగాని, జర్మను కొలంబియా గాని యుండియుండిన సాప్రదేశీయులు యుద్ధానంతరము మరల జర్మనీ కీయబడవలయునను నంశమును ఆమెరికా సహించియుండక పోవును. అట్టి అభ్యంతరము ప్రస్తుతపు మనఅభ్యంతరమునలే దానియదాధపు అభిమానవిరహితత్వమున కేమియభ్యంగము గలిగించియుండక పోవును. మన దక్షిణరాష్ట్రములు రాష్ట్రములవలన గలంగులాభముల నిమిత్తము జర్మనురాష్ట్రముల నుంచుకొనడలంపవలెదు. దక్షిణ ప్రపంచమున మనోనూత్ర సంరక్షణాధము వారట్లు చేయుచున్నారు. అంతర్జాతీయ సంఘము నొకదాని నెలకొ

నట్టి సంరక్షకపు బాధ్యత నిర్వహించు. కాని అట్టి సంఘము అవసరపు బాధ్యతను గలిగియుండు నను బాధు మంచి భవిష్య దజ్ఞుడు గావేరడు.

జర్మను కలనజేతములనుగూర్చి పాఠ్యమైనంత సరళము గ్రీటిషు దొరతనమువారిలో తర్కింపవలయు నని కలనజే తపు ప్రధాన లనకొనుచున్నా రని డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు "లాల్" విలేఖరి చెప్పుచున్నాడు. హూజుగా రీదవయమున ముఖ్యముగ పట్టుటల గలిగియున్నారు. తమ కలనజేతములకు మనోహరము చెల్లవలయునని వారు కోరుచున్నారు.

డెయిలీ న్యూస్ ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—అగ్రీకా కలనజేతములందలి ముడువపార్శ్వముల అధికారముగూర్చి కా న్యురెన్సులో ముఖ్యముగ విచారింపబడవలసి యున్నది. అయిన నది "గ్రీటిషు కామను వెల్లు" కంటే నెక్కువ విశాలభావము న తర్కింపబడవలయును. ప్రపంచపు పున్న ర్యాణమున గ్రీటి షు కామను వెల్లు అభిప్రాయము ఆమెరికా కామను వెల్లుతో నేటిభవింపవలయును. ఇది యప్రస్తుతపు ప్రధానకర్తవ్యము.

సంధి; స్త్రీల మహాసభ.

లండను, జూన్ 12:— బ్రాదుఫర్డువద్ద జరిగిన స్త్రీల సహకారసంఘసభలో అంతర్జాతీయ కార్యనిర్వాహకల సభాసభలముగ నుపపాదించబడిన తీర్మానముడి పోయెను. ఉపపాదిత సభాజేతములు అంతర్జాతీయ రాయబారముల మూలముగ సంధిని సమకూర్చుట; జేకాక్రమణము కూడ దనుట; సైనికుల శక్తిని సహాయము చేయుట. జెబ్బలుకలిగిన సైని కులతో నిండియుండిన ఆసుపత్రిమీద బాంబులను వేసినమా యులలో రాయబారము మూలమున సంధి జరుగ నేరదని తీర్మా నము నెదిరించినవారు వారందరి.

లండను, జూన్ 12:—అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్ర ములును, యుక్రమండలివాసులు రుస్సోవ్యనవారములతో శో ణ్యముకలిగియుకొనకుండుటకు సమ్మతించివారనుమాట అబద్ధ మని ప్రజలయందెరిమన బాల్కునారు చెప్పిరి.

ప్రాస్తు

జర్మనులు తలవడుట.

లండను, జూన్ 12:—పరానువారి ప్రకటనము, జర్మ నులు ఎయితుకును విల్లకాటరేట్సు అదేవిని చుక్క పోరు చున్నారు. పోరు తీవ్రముగా జరుగుచున్నది.

విమానయుద్ధము.

లండను, జూన్ 12:—యూక్రమండల సేనలు దాడినదికి కాలవద్దమున కలిగింది 11 గంటల పట్టుకొనెను. తనకటి ప్రక టనమున కేల మాదిమానములు 21 శత్రువిమానములను నేల గునాల్చెను. మాదిమానములలో నాలుగు మరతి రాతేదని గ్రీటిషు ఉద్యోగులు తెలిసిరి.

జర్మనుల పరాజయము.

లండను, జూన్ 12:—పరానువారివారి నడి నే దుడముననిట్లు తలవారై పంపబడినది. చెనిస్కోరు మెకి మూటు బెతకుకొరపంక్తియొద్ద నిన్నును జర్మనులయత్నము పూర్తిగా విఫలమైనది. మేము మరఫరంగులను ఫిరంగుల నవరి మిరిముగా కాల్చుటచే జర్మను సేనాకేరంగములు వెరచరిది మధ్యకాగమున వెనుకకొడిగెను. జర్మను లోకసారి మెకి మాంటు నాక్రమించిరిగాని పరానువారు వెంటనేతరిమివేసిరి మొదటిరోజున పోరితమునకు వచ్చిన 14 దివిజనులలోను జర్మ నులు యుద్ధమును ప్రారంభించిరి ఇప్పుడు తెలిసినది. మధ్యభా గమున మాట్టులోయయొద్ద 5 దివిజనులు శత్రుసేనలలో శ్రేష్ఠ మైనవి తలపడి సాధించెను. మొదటిరోజున ఓయితిమాట్టు లకు వధ్యున్న అరణ్యసహితములగు కొండల నాక్రమింప శత్రువులు నిశ్చయించి మాట్టులోయమీదుగా వశతయమొన జోయిరి. మాదుదినములు తీవ్రముగ పోరినపిమ్మట వారా మొదటి స్థానమును చేరగలిగిరి. వారు రెండవనాడు కాంపేసు కగరమును పట్టుకొనదలచి వారు దానికింకను చాలదూరమున నున్నారు. నిన్నటిపోరువలన గూడవారు సమీపమునకు రా గలిగియుండలేదు.

ఆగ్నేయము సేమాంటును కాపాడుట చాలముఖ్య విష యము. లావీగ్నేరంగమున నిది పరానువారికి ముఖ్యమగు నశ్వే న ఆస్థానము. జరివారమునాడు తెల్లవారుజామున 4 గంటలకు మేది నా వారమునాడు మధ్యాహ్నమువరకును జర్మ

నులు విచారములేకుండ తలపడగా అదటనున్న కొన్ని కండలమంది బయిరాసీరులుమాత్రమే వారిని నిరోధింప గలిగిరి. కావలిదేశమున నెదిరించుచున్నదని సేనాని గంట గంటకు వాయువాద్రుల సంపుచుండెను. శత్రువులు కొండల చుట్టుకొనినపుడు, మాపనితీరినది. అని అతడు వాయువాద్రులను పైను బయిరాసీరులు 32 గంటల నేపు 20 సాయలు శత్రువుల నెదిరించి నిహతులైరి.

మాట్టులోయలో నొక జర్మను దివిజను పీల్చివేయబడి నది. ఇంకొక దివిజనుకు గూడ చాలనధికమగు నష్టము కలిగి నది. ఎడమ ప్రక్కను కొన్ని గ్రామములకొరకు శత్రువులు మాదురోజులపోరిరి. ఆ గ్రామము లింకను మాస్వాధీనమండే యున్నది. శత్రుసైనికులలో సగముచుండి నిహతులైయుం దురు. మొదటి జర్మను పక్షిలోని కొన్ని స్థానము లిల్లను మావశ మైనవి. ఇంకను పోరు చాల దినములవరకును జరుగును గాని జర్మనుల ప్రోవీడినదితగ్గినదని ఎల్లవారును తలంచుచున్నారు

పరానువారి దాడి.

లండను, జూన్ 12:—సేను హీగుగా రిటుల ప్రక టించిరి. 11-వ తేదీ రాత్రి లోకరుప్రాంతమున పరానువారు దాడి సలిపిరి. ఆంగ్లరంగమున వ్రాయదగిన దేమియునులేదు. మాదిమానములు పరానువిమానములకు తోడ్పడి 11-వ తేదీని నాయును రంగమున పల్చిచుభాగమున బాంబులనువేసెను. 11 శత్రువిమానములు నాశనమైనవి. 8 ఆంగ్లవిమానములు నాశన మైనవి. నోయినురంగమున ఈనెల 9-వ తేదీ కిటికల ఆంగ్లప రాను సేనలు 21 టన్నుల బాంబులను వదలెను. 21 జర్మను విమానములను నేలగునాల్చెను. ఆంగ్లరంగమున 4 శత్రువిమాన ములు నేలగునాల్చినవి. ఒక ఆంగ్లవిమానము కనబడలేదు. 11-వ తేదీ 14-టన్నుల బాంబులను వదలితిమి. రాత్రి కాం త్రే పెన్సిమికోయమీద 4 టన్నులబాంబులను వదలితిమి.

శత్రువుల వార్తలు.

పారిసు, జూన్ 12:— రెండు దినములు పోరిన పిమ్మట ఫలసిద్ధియైనదని జర్మనులు వార్తల లంపిరి. దాని కలన వారిక యుండునకు రా దలచుకొన లేదను సూచన కలుగుచున్నది. కాని యుద్ధ ప్రారంభ దినమున జర్మనులు కాంత్రే సగరము నాక్రమింప సంకల్పించిరి మాత్రే జేక్సిన వారి ఉత్తరపువలన తెలియుచున్నది. కాన శత్రువుల కల్ల ప్రక్షాళ చల్లబడినవి పరానువారు ప్రకటించిరి.

శత్రువుల అవస్థానందము.

లండను, జూన్ 12:—మాంటిడేవరు ఓయిశిలకుమధ్య శత్రువులు తీవ్రముగా తలపడిరి. వారు మరల నే స్థానమున గూడ నాక్రమింప కాలక పోయిరి. మేము బెలాయి అడవి నెంటుమాత ప్రాంతములలో ముందునకే 400 మందిని పట్టు కొంటిమి. చాలఫిరంగులను మావశమైనవి. నెంటు మాత ఆర్మి లరంగమున ముప్పులేదు. మడిప్రక్కను మాట్టునదియొద్ద శత్రు వులు తలపడి చాల నష్టపడి దక్షిణతీరమున ప్రవేశంప గలిగిరి. మెలకో గ్రామమును రికార్డు గ్రామగుట్టులను వారివశ మయ్యె ను. ఓయిశికి తూర్పున మాసిన సోమవారమునాడు రాత్రి నామగ్నములకు పడచుటను తెలులీట్రాకితెలుల వరుసను వెను కటపోయిరి. సాంటీ ట్రెయిలీప్రాంతమున మేము శత్రువుల నోడించి కొందరిని పట్టు కొంటిమి. ఎయిసికి దిగుకు తీవ్రముగ సంకులసమరము జరిగినది. దామియ్యుటరీ గ్రామములకు పడచుట మేము శత్రువులను నిరోధించితిమి వారు కొద్దిగా ముందుకు రాగలిగిరి. ఎంబ్రెస్-నెంటురీరీ ఎయిలు లవద్ద శత్రువులు విఫలమైరి. మిరను కుత్తరమున మేము మాం టీకోరు. తనుగోకలోను విలోపుజస్సీరీల నాక్రమించితిమి. మాంటిడేవరు ఎదుట నిన్న మాదిమానములు తలపడినవి. జాం బులనవేసి శత్రు సేనలను తరిమినది. విదారులు నిలచి పోయి నవి. ఫిరంగులవారు వానిని వదలిపోయిరి. రాత్రి 13 టన్నులు పగలు 26 టన్నులు బాంబులు వదలబడెను. 13 శత్రువిమాన ములు నిన్న నేలగునాల్చినవి పరానువారు తెలిసిరి.

పరానువారి పునర్విజృంభణము.

లండను 1 జూన్ 12:—పరాను ప్రకటనము:—మాం టిడేవయ్యరు, ఓ.ఎ.కి మధ్య విశేషపు మాట్సేమియు లేక యుక్తారిలేయ్యెద్దముజరిగెను. నిన్న రాత్రియు సాయంకాలము ను శత్రువులు ప్రతియుద్ధముల సునరించుట కన్నియోగ్రయము. నొనరింప నన్నియు పరాభూతముయ్యెను. మెరికిని స్పె

నునమునకును తూర్పున మేము మరికొంత విజృంభించితిమి. అకోండివద్ద జర్మనులతిభయంకరముగ నెదిరింది కుమ్ము తను కకు తరిమివేయ ప్రయత్నించిరి. రహంగణమున నెంటిమాత డే అో జే ను పొలమున కు పిం ఘ్యా లు నకు ను మధ్య గ శత్రువు లా క్క మా రు మీ ద ప డి రి. అప్పుడు వారిని బాగుగ నెదిరించుటయే గాక శత్రువుల కపా రి నష్టముల జొనరించి కుడిభాగముననున్న ప్రదేశములను గా పాడ కొంటిమి. జర్మను లనేక సాయలు ప్రయత్నించియు మా పంక్తిని భేదింపజాలకుండిరి. మిట్టేక్కి, దక్షిణపు టూడ్డున చెలిని కోరు దక్షిణభాగమున, నెంటు ఆర్మ్యాట్టి స్వేషమును మేము నిలుపుకొంటిమి. ఇటీవల తెలిసిన సమాచారము ననుసరించినిన్న టిడినము మే మొనరించిన ప్రతియుద్ధము శత్రువు లారంగమున నె భయంకరముగ నొనరింప, నెంచిన యుద్ధమునకు ముందయ్యెను. మమ్ము నేకదిశము తెలిరించి న వి గా ని మే ము వా ని నో డి ం చి తి మి. మా ప టా లములలో నొకదానిచే పట్టు వడిన ఫ్రెంచీ నాలుగు శత్రుపటాలముల లోనివారు గనండిరి. ఎయిసికి దక్షిణమున నేటియుత్తమును జర్మనులు ఆవడికిని విల్లెయ్యు కోటిరెట్ట కుమువకును మధ్యనున్న ప్రదేశము నెదిరించిరి. దామియ్యు జా ట్రిరంగమునను, ఎంబ్రెస్కి దక్షిణ మునను యుద్ధ మతి సాహసముగ జరుగుచున్నది.

అవస్థిత కరమగు నైమానిక యుద్ధము.

లండను, జూన్ 11:—గ్రీటిషు ప్రధాన కిరీరము వద్ద నున్న రైటరుగారి విలేఖరి నేడిట్టు, రెంరిసంపెను: వాయుభార ముకూలముగా నుండుట కలన నైమానిక ప్రచలన చుత్తిర్ర ముగ నుండెను. జూన్ 5-వ తేదీని మాదిమానము లక్ష్మియ్యుత మగునకుల నొనరించినవి. మాయుద్ధ విమానములందోకటి నాల్చె ర్నుటాడెను నెక్కోరగా నది తిప్పించుకొను తలంపులేక ఆకుపచ్చుర వెలుగును జూపించెను. ఇర్రెయెమియో మోసమని అనుమానించి గ్రీటిషు విమానము వెనుక ముందుల నాలోచిం చుచుండ ఆఱు ఆల్బాన్స్ సెనులు రంగమున ప్రవేశించినవి. గ్రీటిషువారు వాని నెదిరింప జూచుచుండ ము ర్మాయి. ఆల్బా ట్రో సెను విమానములందొక్క శత్రువిమానములని భ్రమించి మొ దటి యారంటి నెదిరించినవి. అంత పెద్ద ముద్ద యజరిగెను. వాటి మధ్య మాదిమానములను ప్రవేశించి హార్వెర్నుటాడెమును, రెండు ఆల్బెట్రా సెనులును బ్రద్ధులజేసి మరి యనేక విమాన ములను క్రిందికి తరిమివైచినవి. మే 31 వ తేదీ నొక పెద్ద జర్మను విమానమును మనవారు పట్టుకొనుట నొక తెప్పికం టు జూచెను. వానికతడు వెంటపించి తన లూయి కునాకిరి ప్రేల్చిదాని నేలగునాల్చెను. రాత్రిసమయమున నైమానిక యుద్ధయందు శత్రువిమానమును గూలక్రాయుట కి ని యొ ప్రధానము. గ్రీ టి షు వి మా న ము లు 310 జ ర్మ ను విమానముల నెదిరించి నాల్గింటిని నేల గూలక్రొసినవి. అయి దవదాని క్రిందికి తరిమివైచినవి. తక్కినవి తరిమి వేయబడినవి. ఎయిసిరంగమున మానైమానికులు పరానువారిలో గలసి భవి చేయుచున్నారు. జూన్ 9-వ తేదీని వారు 80000 గుండ్లకు కొట్టి శత్రు సైనికులమీదకు బండ్లువెందులగు వారిమీదకు 800 బాంబులను వేసిరి.

లండను, జూన్ 13:—పరానువారి ప్రకటనము:— మాంటిడేవరు, ఆంగ్లములు ప్రదేశములమధ్య శత్రువు మరల సమరిసన్నానముల సారంభింపలేదు. మేము మాధుల ములను బలవరచు కొంటిమి. మా కుడిభాగమున నొక ప్రతి యుద్ధమువలన శత్రువులు వెనుకకు తరిమివేయబడిరి. మాట్టి ఉత్తరపు టూడ్డున మేము క్రాయుట రికారు మెలికాకు శిఖర ములను బట్టుకొంటిమి. మేము మాదుగురు ఖాయిశిలకు కొన్ని మర ఫిరంగులకుపట్టుకొంటిమి. ఎయిసి కెల్లెయ్యు కాటిరెట్టుల మధ్యలు యుద్ధముతీవ్రముగ జరిగెను. జర్మనులు లా తెస్సీయనకు తూర్పున చేసిన వరకును జోయిరి. చాలతీవ్రముగ పోరాడిన పిమ్మట కొద్దిగు నెంటుపియరీ ఎయిస్గీలను బట్టుకొన గలిగిరి. బోంబ్లె ను బెల్లో:ను రంగమును శత్రువులు భయంకరముగ నెదిరించిరి. ఆమెరికాదేశములు శత్రువుల పూర్వముగ పరాభవించి శత్రువు ల కపారవద్దముల గలిగించుచు తమలాభముల నన్నిటిని నిలు పుకొన గలిగిన .

లండను, జూన్ 13:—గ్రీటిషు ప్రకటనము: నిన్న పట్టనగలు పరానున కాగ్నేయమున విజయవంతమగు దాడి నొనరించి శత్రువుల కపార వద్దములను గలిగించితిమి. ఒక రింకపు ఫింగిని కిటికొని వచ్చితిమి. రెండొటిని ధ్వంసము చేసితిమి. రాత్రి స్థానిక యుద్ధముల నొనరించి లిటిల్ కోడ్డున

శ్రీమద్విశ్వనాథాయ నమః } శ్రీమద్విశ్వనాథాయ నమః
12—6—18 } వి. ఎస్. సి. ఎం. ఇస్మాయిల్, సి. ఇ.
ఇంజనీయరు.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

“మాంఛెస్టరుగార్డియన్” పత్రిక.

అమెరికా విరోధాభిప్రాయములకు వలెనే, భారతదేశ డేమోక్రసీ గూడ సత్యవనరులను విజయ లక్ష్మిని చేకూర్చుటకు, హిందూదేశము మిగుల భ్యాతిరముగ పనిచేయగలదు. జర్మనలు ఈ క్రైయను పరగణామార్గమున బోవుటయు, కాక సముద్ర ఆక్రమించుటయు, రహస్యవారితో గావించబడిన సందిశయమున, సన్నియా. ఆఫ్ గనిస్థాన ప్రదేశముల నాక్రమించు నిష్పన్నాంతిమని జర్మను లెరుక పరచుటయు హిందూదేశమున కపాయము సమాపించుచున్నదని ప్రవచించుచున్నది. ఇక పరామర్శగమున జరుగుచున్న భీకర సంగ్రామమును గూర్చి చెప్పనవసరమే లేదుగదా? రాజప్రతినిధిగారు భారతీయులకు స్వదేశ రక్షణార్థము పునః ప్రయత్నములు చేయుదని యాహ్వానించినప్పుడు, హిందూదేశ పరమములు క్రతుపీడితములైన నపుడు మాత్రమే క్రతుధంజనముఁ గావించ వారు సమకట్టి, జంతటితో సంకల్పి చెందవలయునని మాత్రమే వారి యాదేశము కాదు. హిందూదేశ రక్షణమునకై విరోధా, పాలెస్టీను, మెసపొటెమియా రంగములలో కృషి నలుపబడుచున్నది. ఈ కడకటి రెండు ప్రదేశములలోనే హిందూదేశ కలవత్సరికముగ పనిచేయవలెను. ఏవిధముగ టర్కీ వారి సహాయమున జర్మనీ రుహ్యదేశము ను లాబరమకొనగలిగినో అవిధముగనే హిందూదేశసహాయమున టర్కీ దేశము నోడించుటఁ గన్గొందకదేశములకు డేమకరము. హిందూదేశము మనకు చాల సహాయము గావించినది. కాని ఆ దేశపుమనస్య ధనసంపత్తికి తగిన విధమున సది మనకు తోడ్పడలేదు. ఇట్టి విపరీతపరిస్థితులకు కారణముల నరయుట అతి సులభము. సామ్రాజ్య భారతదేశ ప్రభుత్వములకు రాజనీతిజ్ఞులకు గల దూరదృష్టి లేదు. ఇందులకు హిందూదేశము బాధ్యురాలు కాదు. కాని, ప్రస్తుత సందిగ్ధతయందు, ఈ దూరదృష్టి ప్రభుత్వములకు గలిగి యీయవ్యయమున తోడ్పడుటకు హిందూదేశము కోరబడినది. ఈ కోరిక ననుసరించి భారతీయులు వర్తించెదరుగాక అని నమ్ముచున్నాము. జాతీయ స్వాతంత్ర్యమునకై ప్రబల ప్రయత్నములచేయు హిందూదేశమున, సైనిక రాజకీయ విషయములలో రాజనీతియుతులగు విశాల దృష్టితో తిలకించు టత్వవసరము.

విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు హోమరులర్లు

బొంబాయి గవర్నరుగారాహ్వానించిన యుద్ధములపు సభ యందు జరిగిన కోవనియమగు విషయము దేశమందంతటను ఉద్రేకమును కలిగించుననుటకు సందియములేదు. విల్లింగ్డను ప్రభువుగారి విచిత్ర ప్రవర్తనము ప్రజల నాకర్షింపక మానదు. ఈతడు పెద్దవ్యయ్యుడనుటకు సందియములేదు. కాని, గౌరవనీయులగు భారత నాయకుల నాహ్వానించి, వారి నకమానపరచుట గవర్నరుగారికి తగదు. అనవసరముగ నిట్టి కలకలమును శ్రీవారు కలంకీకరించిన ముపుటకు విచారించుచున్నాము. హోమరులర్లు రాజధాని విరహితులనియు, అమర్యాద విహీనులనియు, వీరు వారిని నిందించుట అన్యాయము. స్వరాజ్యవాదులు రాజధాని కూన్యలగునెడల, నోరు గల భారతీయులలో ముడుంతులట్టివారే! శ్రీగవర్నరుగారు తమ దుర్భిప్రాయములతోబడి, తమవాక్యములయందలి అర్థమును గ్రహించకట్లులేరని తోచుచున్నది. జర్మనులను నిందలపాలుచేయు నుద్దేశ్యముతో హిందూదేశము బ్రిటిషువారియెడల రాజధాని కవలనీయున్నదని ఆంగ్ల పత్రికలెల్ల ప్రవచనమునకు చాటుచుండ, విల్లింగ్డనుగారు విశ్వాస పాత్రులగు దేశ నాయకులకు రాజధాని కూన్యలని బహిరంగసభలో నిందించి యున్నారు. తిలకుగారును, వారి సహకారులను సభనుండి వెడలిపోయిన పిమ్మట, గవర్నరుగారు తమ కోపమును శాంతి పరచుకొని, తన వాగ్దేయమునకై పశ్చాత్తాపమును వ్యక్తపరచెదరని నమ్మితిమి కాని, వీరు మరల జిహ్వాగారితో కూడ కలహి. చిరి. మొదటినుండియు విషయము కోవనియ ముగనే యున్నది. ప్రజలు గారించువారల యెడల అసహ్యమును జూపుటవలన, ప్రజాసాహాయ్యము సందగలదని గవర్నరుగారు తలంచుచున్నారా? మన మనకొనినట్లే, సర్వలక్షణావార్తల గారు గవర్నరుగారి పక్షముననే యుండెడి. “అన్యరేఖాను పత్రిక”.

ఎ. ఆర్. థెనర్డ్ గారి నెలపులోనందు సంతకాలమును మైసూరు కొన్ని సభ్యులు పి. రాఘవేంద్రరావుగారు అధిక సభ్యులకు పాఠశాలిక వాణిజ్య సంఘాధ్యక్షుడుగ ముందును.

Bombay
Bombay Compulsory Education Act.
The Draft Rules.

BOMBAY, June 13.
Draft rules issued in connection with the Bombay Primary Education (District Municipalities) Act recently passed by the Bombay Legislative Council contain among others the following provisions:—
Each Municipality desiring to avail itself of the Act shall take census of the children liable for education within its area and appoint an attendance committee consisting of two members of the School Committee, one of whom to be a paid officer designated “Special Attendance officer”, whose function it will be to take census of children liable for education under the Act and effect its enforcement in case of failure of parents to cause their children's attendance. The rules also provide retention of unqualified teachers in the employment at the time of introduction of compulsion. The Government will bear half the expenditure incurred by the Municipality for providing free and compulsory education. In special cases only the Government may decide to make a larger grant.

13th Anniversary of the Servants of India Society.
Mr. Sastriar's Address on the Present Political Situation.
HIS ELECTION AS PRESIDENT FOR 3 YEARS.

POONA, June 13.
The 13th anniversary of the foundation day of the Servants of India Society which fell on the 12th instant was attended by almost all the members of the Society and a few friends, Mr. Gandhi, Hon'ble Messrs. Ramachandra Rao and Paranjpye, Rao Bahadur's Kolhatkar and Mundle, and Mr. M. V. Joshi of Nagpur being among them. Almost the whole of yesterday was taken up by the members giving an account of their work during the year and at night the president the Hon'ble Mr. Sastri delivered an address on the present political situation. Immediately after Mr. Gokhale's death Mr. Sastri was elected President of the Society for three years. The question of filling up that office for a further period came up before the general body at the time of the anniversary and on the motion of Mr. H. M. Kunzru, Senior Member of the Upper India Branch Mr. Sastri was unanimously elected president for another three years. Mr. Kunzru had at Mr. Sastri's urgent and earnest appeal to reluctantly withdraw his original proposition making Mr. Sastri's election as First Member for life.

Punjab
Attempt to Descredit
Government Currency Notes.
Punjab Government's Communique.

SIMLA, June 13.
The Punjab Government have learnt with concern that certain ill-disposed persons are refusing to take currency notes except at a discount. A Press Communique says:—Such refusal is entirely unjustified since currency notes are legal tenders for their face value and consequently have the same value as silver rupees of the same amount. For example the Government will always readily receive in currency notes all payments due to them such as land revenue etc., and similarly subscriptions to War Loan. It is in the same way open to any person to tender currency notes at their face value in payment of a private debt, and he cannot be called upon by his creditor to pay in rupees or other coin. The Government believe that any rumours tending to discredit Government currency notes that had been started are due to evil-disposed persons who know these rumours to be false, but have set them on foot to make a profit for themselves by persuading ignorant people to part with their notes for less than their real value. It is hoped that people at large will resist the wiles of such persons which are obviously prompted by their own selfish interests and that the publication of this warning will enable persons who might otherwise be imposed upon to avoid loss which they will incur if they part with their notes at less than their actual worth.

United Provinces
Government Weekly Newspaper.
In Pursuance of Publicity Campaign.

ALLAHABAD, June 13.
As a part of the Publicity Campaign which was decided upon at the Delhi War Conference the Local Government has decided to appoint a Publicity Bureau and a committee to start a weekly war newspaper and organize cinema shows. Sir John Campbell, President of the War Board will also be the Chairman of the Publicity Bureau and Committee, which it is intended to make as representative as may be possible. The war paper will be in English, Urdu and Hindi and many thousands of copies will be distributed every week. The Rev. Dr. Garfield Williams, Principal of St. Andrews College, Gorakhpur, will edit the paper with the assistance of Pandit S. N. Joshi, senior sub-editor of the “Leader”. For lecture campaign it is hoped to secure the services of a fairly large number of public men in the province. The dissemination of correct information relating to the war and the stimulation of recruiting and subscriptions to the war loan will be the objects primarily kept in view.

South India
Bellary War Prisoners' Camp.
Conditions Satisfactory.

SIMLA, June 13.
A note by Dr. Nizamuddin, ex Sanitary Inspector and Dr. Mouzaffer Bey, Ex-Surgeon Colonel of the Turkish prisoners of war camp at Bellary, is published. This camp was arranged to accommodate some three hundred officers and three thousand men. The reports show that everything possible is being done to render the lot which has fallen on these prisoners by the misfortune of war as pleasant and as healthy as possible.

The buildings are airy and comfortable and absolute cleanliness reigns. There is entire absence of all contagious and epidemic diseases. The food and drinking water are excellent. The hospital is a model of sanitary science. It is well built and surrounded by a large garden with shady trees. The prisoners are treated like guests. The writers also refer to the courteous and friendly considerations which the administrative staff shows to all the prisoners.

Mr. P. Raghavendra Rao, Member of the Mysore Council, will be chairman of industries and commerce committee of the Economic Conference during the absence of Mr. A. R. Bannerji I. C. S.

Latest Telegrams.
[REUTER'S]

Enemy's Left Wing Threatened.

LONDON, June 13.
The French experts point out that the French left wing threatened enemy's communications in the centre more immediately than the German left wing threatens Compiègne while the Germans lost thirty divisions in obtaining a maximum advance of eight kilometres. They admit that there will probably be more hours of anxiety and point out that the driving in of enemy's centre has always been the favourite tactics of Marshal Hindenburg. Hence Aisne region must be carefully watched.

Splendid Industrial Situation.

LONDON, June 13.
It is understood that the War Cabinet is gratified at the industrial situation which is better than at any time during the war. There is virtually not a single dispute in the country and men are working splendidly.

Home Rule Bill-No Progress.

LONDON, June 13.
The “Daily News” says:—Government's drafting of Home Rule Bill is making no progress. The Draft of the Bill prepared, at the outset of the Committee proceedings was not accepted by any of the parties. Government has no proposals to offer.

Submarine Destruction.

LONDON, June 13.
Sir Eric Geddes in an interview with “Petit Parisien” said:—We had undoubtedly sunk more submarines since January than enemy had built. We attacked German submarines on an average seventy times weekly.

Holland's Danger.

LONDON, June 13.
PARIS—The “Temps” in an article headed “Holland's danger” says:—With German trains running on Roermond line and concessions Germans possess in Venlo district together with other means of invasion at Germany's disposal the Dutch are never sure when they go to sleep that they will not wake up to find a German army encamped in their midst. It is to France's greatest interest to see independence of Holland respected and her prosperity given every opportunity for free development.

(Associated Press)

DELHI, June 13.
The Chief Commissioner has directed Mr. Asfall, Barrister-at-law, Delhi, under the Defence of India Act to refrain from addressing public meetings until further orders. Recently public meetings were held there protesting against the legislation passed in South Africa unjust to Indians, orders of exclusion against Messrs. Tilak and Pal and against Dr. Nair's passport.

BOMBAY, June 13.
Mrs. Besant has through the medium of press requested Home Rule League all over India to pass resolutions on the 16th protesting against the Bombay Governor's observations challenging Home Rule leaguers sincerity regarding their support in defence of the Empire. She has asked them also to pass resolutions appealing to the Viceroy to express disappointment at the Governor of Bombay's remarks.

The Food Controller has fixed the prices of salt and charcoal in town and Island of Bombay. The price of charcoal which is used as domestic fuel by middle classes is fixed at Rs. 1-2-0 per Bombay maund of 28 lbs. The prewar price of the same charcoal was nine annas per maund.

The body of Private Cosman Gani of Divisional Signal Company was found yesterday morning hanging by neck from the branches of a tree on Sholapur Road near a cemetery. A suspicious circumstance in connection with the incident which militates against the idea of suicide was that hands were bound tightly behind the back. The deceased was 29 years old.

CALCUTTA, June 14.
The Sessions Judge of Darjeeling has delivered judgment in the railway gang case in which 14 were tried for having formed a gang to habitually abstract and appropriate goods consigned to stations on the Darjeeling Himalayan Railway. The accused were employees on the Eastern Bengal and Darjeeling Himalayan Railways and outsiders. The Sessions Judge acquitted two and convicted 12 accused sentencing them to terms of imprisonment varying from three to six years.

The Great War.

(—o—)
(Reuter's Agency)

Western Front

Heroic French Counter-Attacks. Enemy Advance Stopped.

London, June 13.
[5-35 A. M.]—Reuter's correspondent at the French headquarters telegraphing yesterday says:—Our counter-attack yesterday between Courcelles and Belloy was decided just as the Germans were assembling for attack. Consequently their positions were held very strongly. Fighting was very bitter but the French infantry supported by tanks and the British and French air squadrons over-matched the numerically superior enemy. Battleplanes flew in front of the infantry spraying the Germans with bullets from the height of a few score yards while bombing machines attacked enemy concentrations in the rear. Losses of Germans owing to the overcrowded front were very heavy. Their strength indeed was remarkable. Four divisions were identified on a front three thousand five hundred yards. Enemy in the centre continued at heavy cost to push his way yard by yard down the Matz Valley where there is an abundance of small woods, and broken ground affording maximum protection against machine gun, and artillery fire. Our troops further west pursued their progress on the plateau into the valley below this position in which enemy believed himself firmly established forty eight hours ago. It was most important for his advance in the centre. It overlooks Matz valley and commands the junction of the main roads from Montdidier and Beauvergne at Cuvilly through which enemy troops and supplies for the front line in the River Valley must pass. It is also the junction of Senlis-Compiègne roads on which he depends for advance southwards. The French thus overlook the German centre and this must already have greatly embarrassed the enemy. Germans east of the Oise developed new attack on both banks of the Aisne starting from the line of Moulin-Sous-Touvent-Ambleny-Curty-Dommiers and fronting on the Oise. Evidently the enemy intends to march on both banks of the Aisne skirting Villiers, Cotterets forest on the north and to drive the French not merely out of the wooded salient north of old Franco-German front of 1918 and also Ours camp, Carlemont and Montagne Forests. But also out of the much larger Aige forests between the old front and the Aisne and possibly out of a still larger Compiègne forest immediately to the south. There is no indication at present that he will be able to carry out his programme.

Enemy Attacks not Renewed.

Between Montdidier and Antheuil.

London, June 13.—(4-20 P. M.)
The French communique says:—Enemy did not renew attacks between Montdidier and region of Antheuil and we consolidated our positions. On our right a counter-attack enabled us to throw the enemy back. On the northern bank of Matz we recovered the height of Croix Ricard and Melicocq. We took a hundred prisoners and some machine guns. Fighting continued violently between the Aisne and Villiers Cotterets. Germans progressed as far as the ravine east of Laveraine and after desperate struggle gained a footing in Coeuvres and St. Pierre Aigle. Enemy violently attacked on the front of Bourches Belleau wood. American troops shattered the attack inflicting heavy losses on the enemy and entirely maintaining their gain.

French Gains and Losses.

Thirteen Enemy Machines Felled.

London, June 13.
[2-30 A. M.] Last night's French communique said:—Between Montdidier and the Oise the enemy renewed his pressure but all his attempts on our left to recapture our yesterday's gains failed. We made progress in the region of Belloy woods and St. Maur and took four hundred more prisoners, several guns and numerous machine guns. There was no change on the St. Maur-Antheuil front. The Germans on our right renewed the attacks of the Matz river and after several costly attempts gained a footing on the southern bank and also the village Melicocq and the heights of Ricard-Croix. Our troops east of the Oise on Monday night effected a withdrawal on the line of Bailly-Tracy-leval west of Nampcel protected by covering detachments which marked the movement. We repulsed an enemy attack in the region of Haute-Braie and took prisoners. South of the Aisne desperate combats, sometimes hand to hand, occurred between the river and Villiers-Cotterets forest. We stoutly resisted attacks of the enemy who made slight progress on the plateau west of the villages of Dommiers and Outrey. His efforts against Ambleny and Saint Rierre-Aigle failed. North of the Marne we captured Montecourt-Les-Bouquetaux north of Eloup and the southern part of Bussières. Our aeroplanes yesterday participated in the counter-attack on the front of Montdidier-St. Maur, bombing and dispersing enemy divisions coming up to meet the shock. Convoys were stopped, heavy batteries were deserted and gunners ceased fire. Altogether twenty-six tons of projectiles were dropped in addition to thirteen tons during the night on enemy stations. Thirteen enemy machines were felled yesterday.

Result of Battle Discussed.

Enemy's Main Effort Fails

London, June 12, (4-30 P. M.)
Reuter's correspondent at French headquarters wiring this morning says:—The enemy's main effort yesterday on the line of Chevincourt-Machemont-Bethancourt was a complete failure. Under fire of our machine guns and artillery German infantry waves hesitated and then rolled back in the centre. The Germans were in momentary possession of Machemont but were ejected by a French counter-attack. It is now known that the Germans began battle with fourteen divisions which were all engaged in the fight on the first day. The attack in the centre along the valley of the Matz which was most successful was entrusted to five divisions includ-

ing some of the enemy's best troops, one Guard and one Chasseur division. The enemy's main objective on the first day was the block of wooded hills between the Oise and the Matz which he feared by an advance down the Matz valley. After three days hard fighting he reached his first day's objective in this quarter. The second day's objective was the city of Compiègne which is still far away and he was not brought nearer by yesterday's fighting.

French Cuirassiers' Gallant Stand.

The most memorable incident in the fighting was the defence of Plémet by cavalry men. This hill was the main French observatory post in the Lassigny sector. It was defended by dismounted Cuirassiers a few hundred strong who held out against incessant German attacks from four on Sunday morning until midday on Monday. The Commander sent wireless messages hourly saying that the defenders were still holding out. The last message when the hill was surrounded consisted of one word "Fortus" meaning "We're done for." The Cuirassiers succumbed to the twentieth attack in thirty-two hours.

Heavy German Losses.

In the Matz valley a crack German Chasseur division was cut to pieces. The Guards also suffered very heavily. On our left enemy divisions engaged in a three days battle for the line of villages which are still in our hands. They must have lost half their numbers on the field. We now hold some points in the original German line. The general impression is that although the battle will continue for several days the enemy rush has been stemmed.

Further French Progress.

London, June 12.—(4-25 P. M.)
A French communique says:—Between Montdidier and the Oise the battle continued without any great change. Last evening and last night on the left all enemy's attempts to counter-attack were shattered. We made further progress east of Mary and the Senlis wood. The Germans by violent attacks also attempted to drive us back on the Aronde. On the front through St. Maur Des Loges farm and Antheuil we bore the shock and inflicted very heavy losses on the attackers and maintained our positions on our right. The Germans in spite of repeated efforts were unable to débouche. On the southern bank of the Matz we held the southern part of Chevincourt and the station of St. Aumatz. According to the latest information our counter attack yesterday forestalled a powerful enemy attack which was being prepared on the same front. We encountered great forces which we overran.

Desperate Fighting Going On.

The prisoners taken by one of our divisions belonged to four different enemy divisions. South of the Aisne the Germans this morning attacked between the river and forest of Villiers Cotterets. Desperate fighting is taking place on the front through Dommiers Outry and south of Ambleny.

British Aerial Activity.

Twenty-Nine Enemy Machines Felled.

London, June 12.—(10 25 P. M.)
In to-night's communique E. M. Sir Douglas Haig says:—The French carried out a successful raid on the right of the 11th in the neighbourhood of Locre. There is nothing special to report on the British front. With regard to aviation Sir Douglas Haig says, our aeroplanes assisted the French in the counter-attack on the western portion of the Noyon battlefront on the 11th June by special patrols dealing with German machines and by vigorous and constant bombing of gun positions and communications and heavy machine gun fire from low flying machines upon hostile troops and transports in the same area. We destroyed ten German aeroplanes and drove down four out of control. The British lost three machines. Two which were missing yesterday have returned. British and French squadrons since the German attack in the Noyon sector on the 9th June have dropped twenty-one enemy machines and accounted for twenty-nine German machines. On the British front two enemy machines were shot down and two driven down out of control. One British machine is missing. We dropped fourteen tons of bombs on the 11th June. Our nightfliers heavily attacked the railway at Cambrai and billets at Fremicourt dropping four tons without loss.

Enemy's Pretensions Modified.

London, June 12;
PARIS: A semi-official statement says:—An enemy communique after two days of fighting announces that objectives have been attained indicating that he scarcely hopes for further advance but German marching orders which have been captured forebode entry into Compiègne on the first evening of the battle. The enemy's pretensions have therefore been singularly modified.

Strange Aerial Encounter.

Germans Caught in Their Own Trap.

London, June 11.—(11-25 P. M.)
Reuter's correspondent with British headquarters, telegraphing to-day says:—Fine weather has been productive of great activity. Our flyers accomplished wonderful feats on 5th June. One of our fighting machines leading a patrol met a Halberstadt which fired a green light and showed no disposition to escape. Suspecting a trap the British machine hovered, whereupon six Albatrosses entered the scene. The rest of the British patrol were coming up to give battle when six more Albatrosses appeared and dived upon the first half dozen which they mistook for enemies. A regular melee ensued into which our patrol plunged, causing the Halberstadt and two Albatrosses to crash and sending down several others out of control. On the night of the 31st May a patrol Lieutenant saw a big German bombing machine caught by our searchlight. He pursued it getting within twenty-five yards and emptied a drum from his Lewis gun, sending the machine down in flames. This is the first occasion on which an enemy machine has been brought down at night by an aerial attack. A British patrol of eight machines met and engaged a formation of forty Germans, four of which crashed down and a fifth staggered off out of control. The remainder were driven off. Our airmen are co-operating with the French on the Aisne front and doing excellent work. On the 9th June they fired thirty thousand rounds and dropped three hundred bombs on enemy troops and transports.

Battle Front Extended.

London, June 12.—(4-25 P. M.)
French communique says:—The Germans are attacking between the Aisne and the forest of Villiers Cotterets. Desperate fighting is proceeding.

Success our British Raid.

London, June 13.
[1-30 p. m.]—The British communique says:—A successful daylight raid yesterday southeast of Arras inflicted heavy casualties. A trench mortar was brought back and two others destroyed. Local operations during the night advanced our line a short distance at south west of Little Coast, and with the capture of a number of prisoners southwest of Meris. The French eastward of Dickebusche Lake improved their position in the neighbourhood of Ridge Wood taking thirty prisoners.

Unprecedented Feats of French Airmen.

London, June 13.
Reuter's correspondent at French headquarters in a message last night says:—The importance of the role of our air service in the battle is daily increasing. During to-day's fighting our light bombardment squadrons performed unprecedented feats attacking German heavy gun batteries in action and silencing them by killing and scattering gunners. In the Picardy offensive our fighting planes repeatedly attacked field gun batteries with machine guns but silencing heavy batteries by bomb attacks from air is a new achievement in air.

German Admissions.

Heavy Losses in Attacks.

Effectiveness of Allied Air Raids.

London, June 8.—(11-50 P. M.)
[Delayed in Transmission.]
A wireless German official message says renewed enemy attacks northwest of Chateau Thierry and on the Ardre only brought him unimportant gains of territory.

Italian Front

Daring Italian Destroyers.

Torpedo Austrian Battleships.

London, June 12.
[4-5 P. M.]—A communique says:—Two Italian torpedo boats at dawn on Monday near the Dalmatian Isles attacked an Austrian naval division consisting of two battleships of the "Viribus Unitis" type protected by ten destroyers. Our torpedo boats boldly passed the line of destroyers and hit the leading battleship with two torpedoes and the other with one. They were chased by destroyers, but returned safely to their base after badly damaging an enemy destroyer.

Austrian Battleship Sunk.

London, June 13.
BALE.—It is officially admitted in Vienna that the Battleship "Szentistvan" was torpedoed and sunk in the Adriatic during the night. Several officers and eighty of the crew are missing.

British Success in Italy.

Twenty-one Aircraft Destroyed.

London, June 12.
A British Italian communique dated yesterday says:—Yorkshire troops made a successful raid taking eleven prisoners and inflicting considerable casualties. The Air Force has destroyed twenty-one enemy aeroplanes since the last report. Four of our machines have failed to return.

Great Britain

Indian Reforms.

Responsible Government for India.

Mr. Curtis' Exposition of the Principles.

London, June 5.
[Delayed in Transmission.]
Mr. Lionel Curtis in republishing with Macmillan his series of letters to the people of India on responsible Government explains in the introduction the circumstances of the authorship and evolution of the joint address policy. He says there is no reason to suppose this will be a basis of any scheme that Parliament will be asked to adopt. The object of republication of the letters here is to help those on whom the responsibility for final decision rests to a better understanding of the principles involved. He claims that while the Congress-League scheme is rigid, that of the joint address is highly elastic. The answer to the question to what end Britain is governing India was given on August 20th, in the form wearing a character of finality and it remains for Parliament to pass from a tacit to an expressive acceptance of it at the first and every subsequent step. Mr. Curtis advocates the revival in this connection of the system in the Company days of periodical select committees to test the statements, examine witnesses etcetera. Until the final port of full responsible government is reached by the vessel travelling uncharted seas the responsibility for successive decisions must rest on Britain. It cannot be shifted to India still less to the English in India. The system started on should be one in which experience can still be used by us and our successors as the criterion of all further advance.

Imperial War Conference.

Dominions & ex-German Colonies.

British Press Comments.

London, June 12.
The 'Daily Chronicle' in an editorial article on the Imperial War Cabinet and Conference refers to an article of Mr. Arthur Henderson in its columns discussing our war aims as a concern of the War Cabinet.

The 'Daily Chronicle' says:—With the general proposition of disinterestedness which President Wilson laid down the feeling throughout the British Empire is in accord. Neither the Empire nor any of its Dominions want territory for territory's sake. They are, however, not quite in the same situation as the United States. Had there been a German Mexico, a German West India, or a German Colombia before the war, we may be fairly certain that America would not have tolerated their renewal after the war and her objection would not infringe her real disinterestedness any more than ours need in our present case. What our southern dominions want is not territory for its own sake, but as a security for the Monroe Doctrine for the southern hemisphere. A League of Nations would enhance such security, but he would be a cold prophet who could guarantee that it would render it superfluous.

The 'Daily Express' lobby correspondent understands that the Dominion Premiers intend to discuss the future of German colonies with the Home Government in the frankest manner. Mr. Hughes is particularly earnest on this point. They want the Monroe Doctrine applied to their Dominions.

The 'Daily News' in an editorial article says the control of raw materials in the future in African colonies must play a most important part in the Conference, but their consideration must take account of wider interests than those of the British Commonwealth, whose policy in the resettlement of the world must conform to the policy of the American Commonwealth. That is the most urgent present need.

Opening Sitting.

LONDON, June 12:—(1-35 P. M.)

The first sitting of the Imperial War Conference was held at the Colonial Office to-day, Mr. Walter Long presiding. A large crowd watched the arrival of the overseas Prime Ministers and representatives. Mr. Walter Long cordially welcomed the delegates and spoke on various Dominion problems. The representative of each Dominion replied. Delegates will attend the meeting of the Imperial War Cabinet to-morrow.

Resolution of Loyalty.

LONDON, June 13.

At the Imperial War Conference the following resolution of loyalty was moved by Sir Robert Borden, seconded by Mr. Massey, and carried unanimously. "The Imperial Conference at the first meeting, as their first act, desire to present their humble duty to Your Majesty and assure you of the devoted loyalty of all portions of Your Majesty's Empire here represented."

Anglo-Japanese Alliance.

Mr. Balfour's Tribute to Japan.

German Methods of Trade Condemned.

LONDON, June 12

Speaking at a luncheon given by the Chambers to the Japanese Ambassador and Delegates attending the Inter-parliamentary and Commercial Congress, Mr. Balfour said that Britain and Japan in war had no differences of opinion, no divergence of aim and no "arrière-pensée" which either was unwilling to confess to the other [cheers]. This was the basis of true national confidence. The Anglo-Japanese alliance which had done so much for the peace and advancement of the world would bear rich fruit in future for higher interests of the world in the East. He was sure that if the exigencies of the conflict required us to call upon our allies to make fresh efforts Japan would live as she had always done up to her full obligations. [cheers]. German methods of trade were part of her policy of world domination and this made them more dangerous than mere trade rivalry to which we never objected. [cheers]. Germany was trying to use her manufacturing power to practically enslave the rest of the world. That was the problem which must be met and solved.

Peace by Negotiation.

Attitude of a Women's Congress.

LONDON, June 12.

The Women's Co-operative Guild Congress at Bredford decided a resolution favouring an international Congress of workers to obtain immediate peace by negotiation, the terms including no annexations and universal disarmament. The opponents of the resolution declared there could be no peace by negotiation, with people who bombed hospitals full of wounded soldiers.

Conspiracy with Enemy.

LONDON, June 12.

Sir Joseph Jonas was charged at Bow Street to-day with conspiracy by obtaining and communicating information useful to an enemy and relating to a prohibited place between September 1913 and 10th June 1918. He was remanded till June 19th in bail of two thousand sterling.

Allies and Russia.

LONDON, June 12.

In the House of Commons Mr. Balfour denied that the United States and Allies had agreed not to intervene in Russia.

Women and Emigration

LONDON, June 12.

At a conference of women workers in London, Mr. Ogilvie Gordon presiding, said that large numbers of women and girls employed on war work would wish to find fresh fields for work in the Dominions after the war.

Lord Burnham said that the Government should interest itself more in emigration, especially the emigration of women which had been much neglected. There would be a surplus of women labour after the war, and women should insist upon representation on the Emigration Board which was really an Imperial organization. There would be greater cohesion among emigration societies generally, irrespective of their connection with any particular Dominion. Emigration would be an important part in any demobilisation scheme after the war.

LONDON, June 12.

A Ptoerage has been conferred upon the ex-Lord Justice Phillimore

Obituary.

LONDON, June 10.

The death of Prince Dhuleep Singh occurred at Monte Carlo on June 7th.

Russia

Insurrections in Most Towns.

LONDON, June 11.

A telegram from Peking dated June 5th says:—After an indecisive engagement General Semenov's forces on May 30th, retreated from the Onon river owing to a flanking movement of enemy cavalry. Fugitives from Siberia report insurrections in most Siberia towns. Peasants and workmen at Irkutsk are joining the Czechoslovaks against the Soviets. Telegraphs are interrupted in Western Siberia. Food riots are occurring at Omsk.

Austro-German Advance.

LONDON, June 12.

PEKING.—General Semenov reports that Austrians and Germans are threatening his communications. Since he retired General Semenov reports the capture of Gurko northeast of Borzia.

Central Powers

Turkish Aims in Caucasus.

German Dissatisfaction.

LONDON, June 4—(7-10 P. M.)

(Delayed in transmission.)

German dissatisfaction at Turkey's predatory ambitions in the Caucasus is further voiced by Herr George Bernhard who, writing in the "Vossische Zeitung", points out that Turkey's attitude must strengthen Pro-British and Pro-Russian feeling in the Caucasus. He adds the Turco-German Alliance is certainly based not on sentimentality. The Turkish know that Germany has had a certain advantage from it, but they also know that only Berlin can guarantee a Turkish Constantinople. It is very important that Germany should, in a very friendly manner, point this out again to Turkey.

Turkish Aims Impossible.

LONDON, June 7.—(5-30 A. M.)

(Delayed in transmission.)

AMSTERDAM.—The "Kreuz Zeitung" attacks Turkey for ambitions on the Black Sea Coast and in the Caucasus. It says that the union of the Crimea with Turkey is quite impossible, because it would injure Ukraine's vital interests. The Province of Taurida, of which the Crimea is a part, belongs nationally and geographically to Ukraine, which also claims Sebastopol. Turkey's idea seems to be to gain a dominating position on the Black Sea, making the Pan-Turkish idea paramount there, and also to make the Caucasus a strong rampart between Turkey and Russia. Hence German policy is confronted by difficult tasks. A certain antagonism between Trans-Caucasia and Turkey already exists and the antagonism between Turkey and Ukraine is arising, while Turkey's idea of her relations with Persia is in no way recognized by the latter. When Germany entered the war she guaranteed Turkey's present frontiers and will continue to fight for them. Therefore, Germany is entitled to oppose Turkish designs in the north east and east which go far beyond any possibilities contemplated at the beginning of the war. The "Kreuz Zeitung" concludes by arguing that the war must not leave antagonisms between Germany and Russia, the supreme war aim being to make the formation of a fresh coalition against Germany impossible.

Fear of Economic war.

LONDON, June 12.

AMSTERDAM.—German fear of an economic war is reflected in an article in the "North German Gazette" by Herr Edward Achelis, President of the Bremen Import Association, who says it is a mistake to suppose that Germany can find a substitute for her former world economic position in a close union with countries East and Southeast of the Central Powers or that Germany can protect herself against economic war by establishing a large number of monopolistic militant organizations. Germany's peace terms must therefore be such as to induce the Allies to abandon the idea of an economic war. The paper also contains a minatory article telling Russia that she will endanger her dearly bought peace if she permits Czechoslovaks who have fought with the Russians to leave the country with arms to join the Entente. The Czechoslovaks are estimated to number a hundred and fifty thousand. They deserted from the Austro-German army and are distributed over North and East Russia.

EQUAL SUFFRAGE DEFEATED.

LONDON, June 12.

AMSTERDAM.—The Prussian Lower House has again rejected the equal suffrage clause of the Reform Bill by 235 votes to 164 but has accepted a compromise by which certain persons will be provided with two extra votes.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Calcutta

Sale of War Bonds.

CALCUTTA, June 12.

The sales of war bonds at banks and Government offices up to the 13th June amount to Rs. 13,37,34,800 and are distributed as follows:—

Bengal	Rs. 6,64,97,500
Bombay	" 2,98,80,900
Madras	" 1,01,75,700
Punjab	" 61,04,400
Burma	" 38,30,700
United Provinces	" [?]
Central Provinces	" 10,66,700
Bihar and Orissa	" 2,29,100
Assam	" 71,600
Minor Administrations	" 47,35,000

Duffla Raids.

Further Raids Unlikely.

CALCUTTA, June 13.

A Tezpur (Assam) correspondent sends the following regarding Duffla raid rumors:—Further enquiry into the reported looting by Dufflas in north Lakhimpur shows that no hill Dufflas were concerned in the affair. Taking advantage of the recent panic among the villagers certain Gaonburas and Mandals incited some plain Dufflas to loot a village where an unpopular person lived. This was done and a panic resulted from the belief that the aggressors were hill Dufflas. This is the only foundation for the reports of further Duffla raids wired to Calcutta papers lately. No such have occurred or are likely.

The Assamese Labour Detachment.

The Chief Commissioner's Promise to Soldiers.

CALCUTTA, June 13.

In welcoming back to Khasi and Jaintia Hills a detachment of labour corps which has recently returned from France the Hon'ble Mr. Beaton Bell, Chief Commissioner of Assam, said:—To those of you who have returned I wish I could offer some personal boon to each man. A few days ago in Naga Hills I announced to returning labourers that each man's land revenue was remitted for the rest of his life. To those of you who are British subjects I now make the same announcement. I take this occasion to declare publicly that so long as I am the Chief Commissioner no post under Government will be given to any man who stayed at home while there is a single man fit to hold the post among those who sent to war. If a fit man is still at war when the vacancy occurs the post will be kept open for him until he returns some temporary arrangement being made in the interval. This applies to every Assamese soldier and to every Assamese war labourer.

Married Before Going to the Front.

Application the High Court.

CALCUTTA, June 13.

An interesting application was made before Mr. Justice Chaudhuri at the High Court by Mr. Buckland on behalf of a military officer who was suddenly ordered to the front and who wished to get married before leaving Calcutta. The applicant, Lieutenant Keogh, is an Indian Water Transport Royal Engineer and was ordered to leave Calcutta that evening. He was a bachelor and was engaged to Mrs. Margaret Reilly, a widow. Both were European British subjects and both were anxious to get married that day before the applicant left for the front. They desired to be married under the Christian Marriage Act, but the Registrar could not marry them without four days notice unless the High Court directed him to issue the required certificate that day. Counsel pointed out a similar order to that now asked for was passed on a petition by Thomas Trewellard Robyns for his marriage with Effie de la Revese Catonia. His Lordship passed an order directing the Marriage Registrar of Calcutta to issue certificate of petitioners marriage with Mrs. Margaret Reilly that day.

Bombay

Mrs. Besant's Lecture.

BOMBAY, June 13.

Addressing a crowded public meeting at Morarjee Goculdas Hall on "The Special Congress, our work before and after," Mrs. Besant said that it was necessary to hold a special session of Congress a month after the publication of reforms so as to have time for their full discussion. Referring to the Presidency of the special session she said Raja Sahab of Mahmudabad was the fittest person for the occasion who would stand as the Symbol of Hindu Moslem unity voicing the feeling of both the Congress and the League. Regarding the postponement of the announcement of reforms by the War Cabinet of the plea of pre-occupation she said it led to the doubt that the reforms were not such as would satisfy their expectations. It was necessary therefore that there should be agitation all over the country to get them published as early as possible. She deplored the attack made by Lord Willingdon against the Home Rulers at the War Conference. She pointed out that Dr. Nair in his paper "Justice" had given publicity to his intention of visiting England on a political mission. She then exhorted all youngmen to enlist themselves as volunteers in order to be fit for defending their motherland and prepare themselves for the citizenship of the Empire. In concluding she said:—When the war is over India, strong in character, strong in organisation and strong in union, may be able to say to Great Britain and to the world: "Freedom is my birthright and I am going to have it."

BOMBAY, June 14.

Kumar Shivajirow, younger son of Maharaja of Kolhapur died on Wednesday night at Miraj of congestion of brain sustained by being thrown off his horse while pigsticking.

H. E. Lady Willingdon on Thursday evening informally opened Sir Cowasji Jehangir Public Hall which is a part of the Royal Institute of Science Building at present Gerard Freeman Thomas War Hospital. The hall is the gift of Sir Cowasji Jehangir, Baronet, designed by Mr. Wittet, Architect to Bombay Government and built at a cost of eight lakhs. The public will be entitled to use the hall for meetings at nominal rent when no longer needed for use as Soldiers Recreation Hall as at present.

ప్రజాభిప్రాయములు

భారతీయుల కర్తవ్య మేమి?

అయ్యో, మాంపేగుగారి సంస్కరణ విధానము ప్రచురించుటకు కాంగ్రెసు జరుగవలయు ననియు ప్రచురించిన పేట జరుగవలయు ననియు కొందరు పత్రికలలో వ్రాయుచున్నారు. మాంపేగుగారి సంస్కరణము తెట్టుండునో అనున యాశక్తియు వచ్చి బయట స్కాపు లో ని బొమ్మ వలె నటించిన నాడే తెలిసి నది. కర్తవ్య మంటి సజ్జనులును, ఇండియా అయిర్లాండులను రెండును రెండు కన్నులతోను జూచుచున్న మహాదారుడు, నిష్పక్షపాతి యొనగు లాయుడుబాద్లి ప్రభృతులును గల యుద్ధమంత్రివర్గము యొక్కయు హిందూదేశమున శీ వి త ము చాలవరకు గడపి హిందువుల ధనముతో జీవితచరనచరణ నుభయముగా గడపుచున్న సిడెక్ హామ ప్రభృతులయొక్కయు సమక్షమున హిందూదేశ కార్యదర్శి పద్ధతి లభింపని దినములలో వలె మనలను గూర్చి మాటలాడగలదా? మాటలాడిన లాభమా? శతక ఏల యీసభలో? ఏల యీ వ్యవస్థాప్రయోగములు? అతి కాంతమునకు తుమకు ప్రసిద్ధి కెక్కిన హిందూదేశీయులు ఆ సంస్కరణములు వాటంతట ఆనే బలములనువరకు ఓపిక పెట్టుటయే యుత్తమము. రాయబార వర్గమును నిరోధించిన యుద్ధమంత్రివర్గము మీ తీర్మానములను చివరకు మీ దీనా లాపములతో ఘోషిల్లు మీ మామూలు సభలను నిరోధించుటకు మాత్రము సంకల్పించురనుకొన నకకాళి మున్నదా? అట్టి అవధియే పట్టినయెడల మన ప్రార్థన లైనను ఆంగ్లేషము చేరవుగదా? మనకేమి యుపాయము? ఒక ప్రక్క సామాజ్య సంరక్షణమునకు సంపూర్ణ సహాయమును చేయుచు ఒక ప్రక్క చంకేమాతర పరమమంత్రమునే జపించుచు సత్యాగ్రహత్రయముని మనోరథసిద్ధి గాంచుటయే కర్తవ్యము. నాయకు లీవిషయమై యోచించి కార్యనిర్ణయమునకు వచ్చెదరుగాక.

మం. వేంకటేశ్వర్లు.

యుద్ధముగము సభ.

(ఒక విలేఖను యొద్దనుండి.)

రామచంద్రపురము జూను రి:—చిన్న రాజ్యముల స్వాతంత్ర్యమునకును స్వాధీనము కొరకును ఇప్పుడు జరుగుచున్న ఘోరసంగ్రామమునందు పోరాడుచున్న మనపరిపాలకులకు రెండవయుద్ధముగము సమకూర్చుటగాను రి లేవీని గోదావరి జిల్లా రామచంద్రపురము తాలూకాకేరీయందు డిప్రీట్టు మునసబు మంజునాథరావుగారి యాజమాన్యము క్రింద సభ మిక్కిలి జయప్రథముగా జరిగినది. రయితులు చెల్లించెను పన్నులయందు రూపాయకు ఒక అణా చొప్పున వసూలుచేయుట బాగుండునని యాలోచించిరి. మాతాలూకాలోని ప్రజలు నిశేషముగా ఈ మీటింగుకు వచ్చిరి. ఆశిష్టాంటు రిక్రూటింగు ఆఫీసుకు మహమ్మద్ హుస్సేయిను సాహెబుగారు కాకినాడనుండి పటాలమునందు జేరిన 18 నిండు యాకడలను ఇచ్చటకు దీసికొనివచ్చి వారిని వాద్యములతో నూచేసింది యిరువులను ప్రోత్సహింపవలె. తనశీర్షి దారుగారును, శోషి దొరగారును, ముగసులుగారు మొదలైన వారు వారిని చాల హెచ్చరిక చేసి వారిలో చేనుల కలిపిరి. వీరినిజూచి మనవారందరు పటాలమునందు జేరి కీర్తిదెత్తుట గాం!

విద్యుత్తుగల కరణాలము

అశిష్టాంటు రిక్రూటింగు ఆఫీసుగారు ఈ కరణాలమునకుపోయి రి రూప్యముల విరాళము సేసగిరి. మా గ్రామవాస్తవ్యులు నాడేవు కృష్ణారావు పంతులుగారు వారి పుత్రిక వివాహపరమమున కుత్తగోగులకు సంతర్పణజేసినని వినుట కెంతయు సంతోషముగానున్నది.

ప్రాతవిద్యార్థుల సంఘము

ఈ సంఘపు వార్షికోత్సవము గడచిన ఏడవ నెల మూడవ శనివారమునందు జరుగవలసియున్నది. కొన్ని కారణములచేత ఈ సంతర్పణము దసరా నెలవులకు మార్చబడినది. ప్రాతవిద్యార్థు లందరును మన్నింప బ్రార్థితులు.

అమలాపురమునుండి మాస్టర్లు విలేఖను డిల్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—అమలాపురం బోర్డు హైస్కూలు ప్రాత విద్యార్థి సంఘపు సాంవత్సరికోత్సవము 6-వ తేదీని మిక్కిలి యంతాహముతో జరుపబడెను. ఉదయమున అల్పాహారము లై సవిమ్మట ప్రాతవిద్యార్థుల వార్షిక సమావేశముగూడెను. కార్యదర్శి నివేదికమును కోశాధిపతి యాజమాన్యపట్రికయు చదువబడి యామోదింపబడినపిమ్మట రాజమహేంద్రవరము, కాకినాడ, బందరు, చెన్న పట్టణము, విశాఖపట్టణము, విజయ నగరము మొదలగు ముఖ్యపట్టణములయందు పాఠశాలావిద్యార్థులు విస్తారముగా నుండుటవల్ల ఆయాచోట్ల ఉపసంఘముల సేర్పాటు చేసి వారి కార్యదర్శులను కార్యనిర్వాహకసంఘ సభ్యులుగా నంగీకరింపట కేర్పాటు గావించబడెను. సంఘ కార్యక్రమ మంతయు మాతృభాషయగు వాంగ్మయననే జరుపబడుట రుపపాదింపబడిన తీర్మానము సభ్యులందరిచేత నేక గ్రీతముగా నంగీకరింపబడెను. కార్యనిర్వాహకసభ్యులను, కార్యదర్శులు, అధ్యక్షోపాధ్యక్షులు కోశాధిపతియు నెన్నుకొనబడినపిమ్మట అత్యుత్సాహముతో సభ ముగియబడెను. పాఠశాలాధిపతులను తిరిగి సాయంకాలము 2½ గంటలకు సభ్యులు సమావేశమై వైశాఖపూజ గావించిరి. తత్కాలమున పురాణాది శ్రవణంబు గావించబడుచుండుటచే సభ్యుల మనోల్లాసంబులకు మేరయేతేను.

సాయంకాలము నాలుగున్నర గంటలకు బహిరంగసభ ప్రారంభమయ్యెను. మాపాఠశాలయందు ప్రవేశపరీక్షకడకును జదివి పిమ్మట పట్టభద్రులు నొంది నెలకు ఏడు వందలరూప్యముల వేతనము నందికొనుచున్న విజయనగరము సంస్థానపు ఇంజనీరు గంటి లక్ష్మీనరసింహంపంతులుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. ప్రధానోపాధ్యాయుడైన టి. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు తాము అవతరయ్యెను సంఘతీర్థావసరము మన్నించి యాంధ్రభాషయందే తమ స్వాగతోపన్యాసంబు గావించిరి. అధ్యక్షులు తమ మృదుమధురవాగ్విశ్వాసధారితో విద్యార్థివయమై ప్రస్తావించి తమ యత్యుత్సాహమును ఆమధనసంబంధము, చేతగొరవాభిలాషయు వెల్లడించి సభ్యుల హీనులకు విం దొనరించిరి. వారి వాక్యరసామృతము గ్రోలి సభ్యులందరును నివకులై యానందాద్రి నోలలాడిరిని వ్రాయుట యతిశయోక్తి కాదు. మా పాఠశాలయందు విద్య నభ్యసించి యిప్పుడున్నతోద్యోగముల నలంకరించుచున్న తనిక్కో వీరభద్రుడుగారు మొదలగు వారు వివిధవిషయముల ముచ్చటించిరి. ఈ సంఘము ప్రారంభదశయందే యుండియు సంఘసభ్యుల యాదార్యముచే మాపాఠశాలయందు రెండువిద్యార్థి వేతనముల ప్రతిష్ఠించుటకు నిశ్చయింపబడినది. లక్ష్మీపుత్రులును ధర్మగుణోపేతులగు నడింపల్లి నుబ్బరాజుగారు స్కూలు హైస్కూలు తరగతియందుజరుపు ఒకబాలునికగు జీతముసంతయు తాముధరింతుమని నెలవిచ్చి మాసభ్యుల కృతజ్ఞతకుబ్రాతులైరి. ఆంగ్లేభాషయందు ప్రవీణతగాంచిన యొక బాలునకు ప్రత్యేకమునొక సువర్ణపతకమును బహుమానముగా నిత్తుమని టి. లక్ష్మీన్నగారు వాగ్దానముచేసి యీ సంతకర్త మిచ్చు పతకమును బంపియుండిరి. పలువుర చే పలుబహుమతులు ప్రకటింపబడినవి. ఈ సంఘపుయాజమాన్యమున కొద్దికాలమున బహుమతులపరీక్ష జరుపబడి ఆయా బహుమతులు పంచివెట్టబడును. సంఘము నెలకొల్పబడిన రెండవ సంవత్సరమందే యంత యభివృద్ధి యగుటకు సంతోసించుచు యాప్రారంభోత్సాహము దినదినాభివృద్ధి గావించురని సంఘసభ్యుల హేచ్చరించుచున్నాము. అధ్యక్షుల యంత్యోపన్యాసమైనవెనుక సంఘనిర్వాహకుల యాహ్వాన మంగీకరించి సభనలంకరించిన డిప్రూట్రిక లెక్చరు వేసా అయ్యతము:పంతులుగారు యంజనీయరు భాస్కరయ్యగారు మొదలయినవారి నభినందించుచు సభ ముగింపబడెను.

శ్రీలకు వరప్రసాదిని. డాక్టరు జె. కె. రావుగారి భౌతికసార. ఋతుకూల, ఋతుబద్ధ, కాలముతప్పి ఋతురక్త (స్రావము, ఆపస్మాగము (మూర్చ) తప్పుక నివారణముగూ. వెల 80 మోతాదులు రు. 2-4-0 మాత్రము. (1209) ధన్వంతరి ఆశ్రమము, 45, వెడ్లపేధి, ట్రిప్పికేను, మదరాసు.

గొర్రెపూడి ధర్మనాథము. గోదావరిజిల్లా కాకినాడ తాలూకా గొర్రెపూడి ధర్మనాథమునకు చందావసూలు చేసే గుమస్తాగారుఅయ్యు మల్గులల్లి లక్ష్మీవృసింహంగారు! సదరు సత్రమునకు చందాలు వసూలు చేస్తు సత్రముకు సరిఅయ్యు! జమాఖర్చులు ఇవ్వడంగాని సామ్యు యివ్వడముగాని జరిగించి యుండడం లేదు. కాబట్టి సదరు గుమస్తాగారయి మల్గులల్లి లక్ష్మీవృసింహంగారిని 1916 సం॥ ల గాయతు యీ లేదెవర్కు గొర్రెపూడి గ్రామాధికారుల ద్వారా జమాకర్చులు యివ్వవలసిందనియి యేయే గ్రామం తాలూకు యొకసామ్యు వసూలు అయినవో ప్రింటు ఫారములు ప్రింటు రశీదులు యివ్వవలసినదని కోరితె నిరాకరించి సత్రముకు యివ్వడంలేదు. నానలమా లేకుండా ఆయన యివ్వము వచ్చిన గ్రామములు దస్తుచేసు కోడడమున్ను గ్రామాదుల మీదికి వెళ్ళడం లేదని నాతో చెప్పడమున్ను తన యివ్వము వచ్చినట్లు వసూలు చేసికొని సత్రముకు సరిగా సమకాయం పీలు చెప్పడంలేదు. సదరు వృసింహంగారిని సత్రం తాలూకు చందా వర్గరాలు చెయ్యకుండా బద్దరపు చెయ్యడమయి నది గనుక యిందుమూలముగా ప్రజలు యావన్మండికి తెలివే లాగున చందాలు యివ్వకుండా యిందుమూలముగా ప్రచుర పరచడమయినది. (1212) గొర్రెపూడిసత్రం, } భావరాజు శేషయ్య, ధర్మకర్త.

గుంటూరు ప్రికేసిపల్ డిప్రీట్టు మునసపు కోర్టులో O. S. No. 96/18. 1 యేళ్ల సుబ్యుయ్య } వాదులు (1215) 2 డిటో శీతయ్య } యేళ్ల శేషయ్యవగయిరాలు ప్రతివాదులు గుంటూరు తాలూకా వెదనడ్లపూడి గ్రామములోని హిందువులందరికి ఉపయోగము గ్రామదేవాలయమువిషయమై సదరు గ్రామములోని వాడులుయన్ను అందరు హిందువులకున్నా వాడులు వాడులుగా ఉండి యీ సెంబరు దావా Representative suit గా వాఖలు చేసికొనుటకు పర్మిషన్ యిప్పించవలసిందిగా సదరు కోర్టులో పిటిషన్ కు వెట్టు కొన్నందుకు సదరు పిటిషన్ 26-6-18 తేదీకి హియరీగు నిమిత్తము వాయిదా నేయబడినది గనుక ఇందలి విషయమై ఆక్షేపణలు ఉన్నయెడల ఆక్షేపణ హాజరయి కోర్టువారి యెటుట మనవి చేసికొనవలసినదిగా ఇందుమూలముగా సమప్రయన నాకి తెలియజేయడమైనది. గుంటూరు } డి. బుచ్చిరామయ్య, వాదుల స్టీడరు. 12-6-18 }

OTTO DIEBAHAR THE PERFUME OF ORIENT DELIGHTFUL & LASTING సోలుదేవతలు: ఆంగ్లోయిండి

విశ్వీలి మనోహరముగు నువాసన 1586 (విశ్వద) అటో దిల్ బహర్. (విశ్వద) కాబడినది.) ధర్మనికాలపు మంచి కడుగుబడెడి, పొడిలేని మజ్జనును నువాసనగలది. ఆల్ఫావోలుగానీ, సారాముగానీ, చేర్చబడకయే నిత్యము రోజులదిన శేవల పుష్పసారము. నీ రువాలపై కొన్ని నింగువులు ఖిలించినవో, మనోగృతుకు మనానని నల్లలవరించును. ఈ క్రింది పరిమాణముల నీరాలలో ఉంచును. పిచ్చిలైజా (అర్రా) వీసా 1-3 0-8-0 సన్యరకము లైజా 1-1 0-12-0 సోకనెజా 2 1-4-0 పిచ్చిలైజా 4 2-0-0 ని. పి. ఖర్చులు రు 0-1-0 ప్రత్యేకము. వల్లెల, పట్టుములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతీవాపులోను దొరకును. దీనిని అనేకమగు నవలసెంట్లు కలవు. కావున, తాము కోనున్నది నీసామ్రాజ్యము, కార్మనెనను అటోదిల్ బహర్ ఆను చేయను పరిశీలించుము. ఈలైజా హాదామృక్మ నులకు అమలను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవానికి అమృతగుల నువాసనకాడ్ల ఉచితముగా మంపుడం. 1855, బామ్బాయ్ సీదు పేధి, శౌంబాయి. డాక్టర్, వైశాలబాహర్, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అక్షయభక్తు రక్తమువలన బలించు బాధ్యులకు కిరీమిమలతో మందు. మురుగులను, మచ్చలను, గండమాలలను
పుండ్లను, ప్రాంతిదోషములను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి కీవంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

వని శుభాచార్యులెల్లా గుఱి మిమ్ముల నిస్సంగతము, సహజమైనను ముఖ్యమైనను అన్ని విధములైన వోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి సోదరగోషములను, మలబద్ధమును కాల్చునంబంధమును శోషమును పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రము చేయును. శరీరాంతోగ్యమును గలగజేయును. 18 రోజులవర మందుకుట 4 రోజుల బుడ్డితో అమ్ముబడును.

ప్రాప్తిటగు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

విక్రయదారి ప్రశంస

విక్రయదారి ప్రశంస
విక్రయదారి ప్రశంస
విక్రయదారి ప్రశంస

ఆంధ్ర నర్మకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది ప్రయోగ కట్టమంది రామలింగారెడ్డి గారిచే
ప్రారంభింపబడి. కాలం 0-4-0 పోస్టల్ ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రనర్మకళాశాలకు 7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

తామర తైలము.

డబ్బి 1-కి 0-6-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

రాజారాణి గురుగల తామరతైలము పూరినాక

ములగు చాల
మంచి మందు
లతో తయారు
చేయబడి ప్ర
ఖ్యాతి గాంచి
నది. ఆ నేక
యేండ్లనుండి

యొన్ని తామర నాలుగైదుసారులు రాచిన తోడనే పోయిన
దని వేలమంది మాట వ్రాసియున్నారు. కాన తామర తీట
ఏనుగ గజ్జ మొదలగునవి గలవారందరు ఈ తైలమును ఒక
సారి వాడి చూడ గోరెదము. దీనిని రాచిన మంటయందడు.
చర్మము నలువెక్కిదు, పుండు పడదు.

అమృతాంజనం డిపో. బొంబాయి, మద్రాసు

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
చిన్నవైజా చక్కని గ్రంథము. కాలం 0-3-0
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము
పోస్టుఖర్చు 212, మదరాసు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈ లేహ్యము రక్తమునుశుద్ధిచేసి వీర్యమును పెచ్చిం
చి బలమును కలిగించి యుష్ణజీవనము చేసి చేతి కాలి
మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి శరీరమునకు
లేజమును కలిగించును. దీర్ఘాయు, ఖేదము, తలనొప్పి,
రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.
219 అర్థపాను డబ్బి 1-కి రు. 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,
ఆతంకనిగ్రహ కౌమధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

301 పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నివృద్ధినను
పరికింపుడు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ పెలో ఆయుర్వేద
యునివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎన్. టి. ఇన్స్టిట్యూట్,
లండన్ కన్ సల్టింగ్ కెమిస్ట్రీ ఎగ్జియర్ కెన్. సం. 2. బొంబై,
పేరు వ్రాసినది. తమ "లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలను,
ఉపయోగించుటవలన, క్యాసోస్యాసముల వ్యత్యాసము,
అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనొప్పి, కడుపునొప్పి, అన్నా
కజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము. విద్వల యెముకవారముల
న్నియు, గుణమయ్యెను, తమవద్దకు ప్రతిదినము వచ్చు రోగు
లకు, నీకస్తూరి మాత్రలనే, స్వదేశీ వైద్యులు ముఖ్యముగా
నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి-ఎన్-ఆచ్యుతరావ్, సీనియర్ సర్జన్,
స్వామిటి కమిషనర్, మైసూరు గవర్న మెంట్; పేరు వ్రాసి
నది. "లోకామయహార కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి
యున్నాను.

పండితులు వారిచే ప్రతికయందు ప్రచురపరచినట్లే
అనేకోత్కృష్టమగు, గుణములను ఈమాత్రలు గలిగి యున్న
దని నేనుచెప్పుట కానందభరితుడ నగుచున్నాను.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాంకుడును
ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి
యుండును. 260మాత్రలన్న సీసా 4 అణాలు,
మౌరము.

6 సీసాల శోకసారి కెస్టింగ్ కోనిన
టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-8-6
12 సీసాలాకసారి కోనిన 2-12-0
25 సీసాలాకసారి కోనిన 3-0-0
సమస్తరోగములకు మావద్ద అయుర్వే
దీయ సిద్ధాంతములు దొరకును.

2. లాగుడు:- శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు

చంద్రశేఖర క్యాండిల్ కంపెనీ,

నెల్లూరు. (1096)

1917-18 సంవత్సరమున మదరాసులో జరిగిన వస్తు
ప్రదర్శనమునందును, సర్ ఎన్. ముబ్రహ్మణ్యయ్యర్, సి.ఐ.ఇ.
గారివలనను మోగ్యతాపత్రములకు బొందియున్న ఈకంపెనీ
వారిచే "స్వంత స్థితి"తో తయారు చేయబడిన క్రొవ్వు
వత్తులు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతయున్నై ప్రఖ్యాతిగాంచియున్నవి.
ఒక్కటొక్కటి 7 పుంటలకు తక్కువ లేక పలుగును.

200 వత్తుల వెట్టె 1-కి రు 13-0-0

200 బండివత్తుల వెట్టె 1-కి రు 13-0-0

మాదిరివత్తులు కొరువారు (రు 1-4-0) ఒకరూపాయ
నాలుగణాలు ముందుగా మజియార్దర ద్వారా పంపవలెను.
ఏజెంట్ కలయువారు కంపెనీకి వ్రాసి తెలిసికొన
వచ్చును. 489

శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రికృత నవలలు.

శృశానవాటిక.

కాలిక 1-0-0, రావరు 0-14-0

మిథునానురాగము.

కాల 0-12-0.

839 మానేజరు కలాభివర్ధని.

రాయవరం, రామచంద్రపురం పోస్టు గోదావరి జిల్లా.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోపధములు.

	ఉ.న.
శంకరమూర్తి పండ్లతోమటకు ...	0-2
జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు	1-4
కెంతిగలవారి పండ్లపోటుకు ...	0-8
కుజగుళికలు ధాతుపుష్టికి ...	1-0
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0-12
మాలకంకు తైలము డబ్బి 1-కి ...	0-12
తేలువందు తేలుకాలుకు సీసా 1-కి...	0-8
నేతాంజనము కంటివ్యాధులకు ...	0-4
కలరామాత్రలు వాంతిభేదులకు ...	0-8
గజ్జికేతైలము గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి...	0-4
చామకర్పూరము సీసా 1-కి ..	0-8
శిలకు మందు సీసా 1-కి ...	0-4
తామర తైలము; తామర, శీటకు ...	0-6
కుప్తాకు తైలము డబ్బి 1-కి ...	0-4
కుర్రుదాకము సీసా 1-కి ...	1-0
కధవారి శీతగజ్జులకు దగ్గుకు ...	1-4
కధవారిచూర్ణం ఉబ్బునములకు డబ్బి 1-కి	0-8
వాయుపుపోటుకు మందు ...	1-0

శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు ఆడు బొంబాయి.